

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petik vrt do Din 2, do 100 vrt do Din 2.50, od 100 do 300 vrt do Din 3, večji inzerati petik vrt do Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izomestvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Kaniževa ulica št. 5
Telefon: 31-32, 31-33, 31-34, 31-35 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Praga v orkanu sokolskih manifestacij:

Mogočen nastop sokolskih legij pred 300.000 glavo množico

Prvi glavni dan vsesokolskega zleta v Pragi se je razvil v najmogočnejšo manifestacijo sile in moči sokolske vzgoje in sokolske ideje — Nepopisni prizori navdušenja in odobravanja — Danes popoldne bo drugi glavni javni nastop

PRAGA, 4. junija. r. Včeraj so se s prvimi javnimi nastopom članstva pričeli glavni zletni dnevi, s katerimi so sokolske svečanosti o priliki X. vsesokolskega zleta dosegle svoj višek. Praga takih množic, ki so se zbrale za to priliko, še ni videla in od prevrata sem ni doživela tolikšnega vsenarodnega navdušenja, kakor ga doživlja te dni. Za članski zlet se je zbralo v Pragi nad 120.000 Sokolov in Sokolice, poleg njih pa je prišlo še okrog 300.000 sokolskih gostov. Po ulicah vlada noč in dan ogromen promet, tako da se mi, ki nisim vajeni utripa velemest, kar čudim, da se ves promet razvija docela v redu in brez zastoja, pri tem pa ni bilo doslej niti najmanjše nesreče. Čeravno se je število avtomobilov in avtobusov na praških ulicah v teh dneh pomnožilo za par tisoč.

Tudi vreme je Sokolstvu naklonjeno. V petek in soboto je bilo še zelo soparno, v soboto ponoči pa je močno deževalo ter se je ozračje precej ohladilo. Včeraj dopoldne je bilo še oblačno, popoldne ob glavnem nastopu pa je zopet posijalo solnce. Ogromni Masarykov sokolski stadion je napolnilo občinstvo do zadnjega kotička že dolgo pred pričetkom. Čeravno so pomnožili stojišča in sedeže, je še na desettisoče ljudi ostalo brez vstopnic in so cele procesije zaman čakale pred vhodi.

Malo pred pričetkom javnega nastopa je prišel, viharno pozdravljen od stotisočglavi množici, predsednik republike dr. Beneš s soprogo. Na častni tribuni so se zbrali vsi člani vlade predsedstva obeh zbornic Narodnega predstavništva vse praški diplomatski zbor, vsi vojni atašee, številni generali ter mnogoštevilna posebna odposlanstva iz skoraj vseh evropskih in tudi nekaterih prekomorskih držav, kar pomeni, koliko zanimanja je zavladalo po svetu za Sokolstvo. Navzočih je bilo več tujih ministror, med njimi jugoslovanski minister za telesno vzgojo dr. Miletič, francoski minister za narodno zdravje Marc Racaut, angleški državni podtaj-

nik za prosveto Parker in še nekateri drugi zastopniki vlad. Tudi razna inozemska mesta, med njimi Beograd, Pariz, London, Sofija itd., so poslala posebne delegacije.

Pričetek javnega nastopa so oznanili topovski strelji. Po izobešenju in poklonitvi državni zastavi so spustili na stadionu 3000 golobov — pismočev, ki so ponesli vest o pričetku glavnih zletnih dni v vse večje kraje republike. Nato je sledil telovadni nastop, ki je zadivil množice in stopnjeval navdušenje do ekstaze. Množice so se dvignile s sedežev, stoje prireale nepopisne ovacije in na vse mogoče načine izkazovale priznanje in privrženost Sokolstvu. Mogočen je bil nastop češkoslovaških Sokolov, največji vihar navdušenja pa je izval nastop jugoslovanskih Sokolov in Sokolice, ki so morali po končanem nastopu defilirati mimo tribuna. Še dolgo potem, ko so že zapustili telovadišče, so jim množice še vedno klicale in prireale ovacije Jugoslaviji in Nj. Vel. kralju Petru. Impozanten je bil nastop 17.000 češkoslovaških Sokolice. Zlasti tujci, ki še niso videli nastopa tolikih množic, se niso mogli dovolj načuditi skladnosti in vzorno izvedenim vajam. Nastop je zaključil češkoslovaški Sokol. Nastopilo je hkrati 32.000 Sokolov, ki so izvajali simbolične vaje s prilegajo zvestobe domovini ob zaključku. Tudi predstavniki so bili tako vznemirjeni, da so po radiju izrekli svoje priznanje in občudovanje Sokolstvu, ki je s svojim nastopom na tako prepričevalen način manifestiralo silo in moč sokolske ideje. Množice se kar niso hotele raziti in so odmevale po stadionu ovacije še dolgo potem, ko so telovadci že davno izpraznili telovadišče.

Zvečer so bile po mestu prirejene številne akademije, koncerti in manifestativne prireditve, ki so prikazale tesno povezanost velike sokolske družine. Vsem, ki so bili priča včerajšnjega nastopa, bodo ostali neizbrisni vtisi na to najmogočnejšo manifestacijo v zgodovini Sokolstva.

področju telesne kulture svojim bratom in sestram, na kako stopajo se je še dvignila naša telesna vzgoja. S svojo udeležbo na X. jubilejnim sokolskem zletu v Pragi bomo pokazali Jugoslovani, da so nam Čehoslovaki nad vse dragi, da ljubimo ta na-

rod in da mu hočemo ostati v vseh časih in v vseh okoliščinah zvesti. To dokazuje tudi naš jugoslovanski oddelek na sokolski razstavi. Pokazati hočemo, da pravilno razumemo in da nikoli ne bomo pozabili gesla v sokolskem grbu: Na straži!

Podrobnosti o tekmovanju za svetovno telovadno prvenstvo V hudi mednarodni konkurenci najboljših telovadcev so naši Sokoli dosegli odlične uspehe

Z mednarodnih tekem o priliki vsesokolskega zleta, smo prešli še nekatere podrobnosti. V orodni telovadbi je bila izredno huda borba med Čehoslovaki in Švicarji. Najboljši posameznik je bil nedvomno znameniti švicarski telovadeč Reusch, ki je na skoraj vseh orodjih zasedel prvo mesto in postal svetovni prvak na bradli, na drugo in na konju, drugi pa na krogih in v prostih vajah. Ker pa sestoje mednarodne tekme tudi v lahki atletiki, se je končno stanje znatno izpremenilo. Popolnoma je odpovedal Reusch, ki je v celotni oceni zasedel šele 24. mesto in je celo izpadel iz švicarske vrste, ker se je računalo za klasifikacijo moštva le najboljših šest. Tudi češkoslovaški Sokol Hudec, ki je bil na orodju drugi, je padel po lahki atletiki na 4. mesto v skupni oceni. Izvrstna sta bila v lahki atletiki Čehoslovaka Gajdoš in Sladek, ki sta prehitela vse ostale in zasedla v celotni oceni prvo in drugo mesto.

Letošnje mednarodne tekme so prinesle Čehoslovakom prepričevalen uspeh. Med prvimi šestimi plasiranimi so 4 Čehoslovaki in 2 Švicarja, a tudi vsa naslednja mesta do enajstega, si dele

Švicarji in češkoslovaški Sokoli. Najboljši Francoz je šele dvanajsti. Od Jugoslovenov sta bila najboljša Vadnov in Primožič, ki sta zasedla 14. oziroma 15. mesto. Večkratni francoski prvak in znameniti mednarodni telovadeč, Solbach, je bil šele trinajdeseti. Od Poljakov je bil najboljši Kosman, ki je s 124.1 točke zasedel 21. mesto, najboljši Luksemburčan je bil Kugeleler s 123.76 točkami na 22. mestu. Pri Bolgarih je bil najboljši Mirčev na 37. mestu s 110.36 točkami, pri Belgijcih pa Defer na 43. mestu.

Vrstni red prvih treh na posameznih orodjih je bil naslednji:
bradlja: 1. Reusch (Švica) 19.56, 2. Hudec (ČSR) 19.53, 3. Primožič (Jugosl.) 18.73.

drog: 1. Reusch 19.76, 2. Hudec 19.73, 3. Beck (Švica) 19.43
krogi: 1. Hudec 19.63, 2. Reusch 19.30, 3. Petraček (ČSR) 18.73

konj na šir.: 1. Reusch 19.56, 2. Petraček 19.48, 3. Schürmann (Švica) 19.40.
proste vaje: 1. Gajdoš (ČSR) in Mack (Švica) 18.83, 2. Reusch 18.36, 3. Benalein (Francija) 18.26.

Japonsko prodiranje proti Hankovu Najbolj jih ovirajo kitajski četniki

Hankov, 4. jul. o. Z obeh strani potrjujejo, da se japonsko vrhovno poveljstvo ne odloča za obkoljevalni pohod proti Hankovu, pač pa zbira vse svoje sile v dolini Jangceja od Ankanga do Matanga. Sedaj se razvijajo boji zapadno in vzhodno od Matanga. Japonci se pripravljajo za novo ofenzivo v smeri od Matanga proti Kiukiangu. Na to bojišče pošiljajo velike vojaške transporte iz Sanghaja pa tudi mnogo divizij z drugih bojišč. Več so jih poslali v dolino Jangceja, ostale pa so na poti proti Hankovu. Kitajska vojska se pripravlja za obrambo. Mostovi preko Jangceja so porušeni tudi v smeri proti Kiukiangu ter na železniških progah. Mnogo jezer se je združilo v neprenehno poplavo. Japonske divizije, ki se zbirajo

na Jangceju za ponoven pohod proti Hankovu, močno ovirajo kitajske neredne čete, ki jih cenijo na okrog 300.000 mož. Kitajski četniki povzročajo Japoncem velike težave zlasti med Nankingom in Sanghajem, v jerski pokrajini zapadno od Sanghaja in okrog Pekinga.

Iz južne Kitajske poročajo o novih japonskih letalskih napadih na Svatov. Več japonskih letalskih eskadril je dve uri bombardiralo mesto Svatov. Nekaj bomb je zadelo tudi mednarodno naselbino, kjer je bil hudo ranjen neki ameriški misijonar. Pri včerajšnjem bombardiranju tega mesta je bilo ubitih okoli 300 ljudi ter porušeni nad 300 hiš. Domnevajo, da je pod razvalinami porušeni poslopji mnogo mrtičev.

S španskih bojišč

VALENCIJA, 4. julija. AA. Vojne operacije se sedaj večinoma razvijajo na jugovzhodni fronti. Čete polkovnika Jenandeza junaško odbijajo sovražne napade. V odseku Puebla de Valverde je bil sovražni napad odbit posebno pa okoli Muele in Pena Branche. Južno od Teruela in severno od Siera Camarena so nacionalisti po hudi borbi zavzeli vas Desuealo, ki je 10 km od Teruela. Na castelonski fronti nacionalisti hudo napadajo pri Ondi in se jim je posrečilo prodreti do Taleasa, ki je 19 km zapadno od Castellona. Republikanski čete so po hudi borbi končno sovražni napad odbile.

Najhitrejša lokomotiva

LONDON, 4. julija. AA. Lokomotiva železniške družbe »London Northern Railway« je včeraj potokila angleški rekord hitrosti. Dosegla je hitrost 126 milj na uro (201 km). Prejšnji rekord je bil za 11 milj manjši. Lokomotiva je bila zgrajena lani za kronanje, je najmodernejša na svetu ter aerodinamične oblike.

Eksplozije v rumenjakih vojaških skladstih

BUKARESTA, 4. julija. AA. Bližnja Bukaresta je v Afumaruju včeraj prišlo do eksplozije zaradi velike suše zmagljani dni. Uničenih je bile vojaške skladišče. Stovilo žrtev ni znano.

Enoten kazenski zakonik v Švici

BERN, 4. julija. AA. Včeraj je švicarski narod z glasovanjem sprejel enoten kazenski zakon za celo Švico. Ta zakonik je bil z večino 45.000 glasov sprejet in je sedaj prenehala veljavnost kazenskih zakonikov v posameznih kantonih.

Jugoslovenska glasba v italijanskem radiu

Rim, 4. julija. AA. Na rimski kratkovoljni radiopostaji ter na radiopostaji Bari se je moči pričela oddaja jugoslovanske italijanske glasbe, ki se bo odsej nadaljevala vsak večer. Pred prvo oddajo je govoril jugoslovanski poslanik Boško Hrišič, ki je med drugim dejal: Posebno sem zadovoljen, ker morem sporočiti, da pričenja italijanski radio danes posvečati vsak večer del svojega programa italijansko-jugoslovanski glasbi. Ta pobuda je velikega pomena in jo je treba najpogosteje in najpriščneje poudariti. Na ta način bo mnogo storjenega za medsebojno spoznavanje in kulturno poljo med obema sosednjima prijateljskima državama. Jugoslovani so še od nekdaj kanali velikega razumevanja za italijansko glasbo. Priporočam, da bo tudi jugoslovanska glasba dobila pri italijanskem občinstvu toplejše sprejeto. Po govoru poslanika Boška Hrišiča se je začela prva oddaja jugoslovansko-italijanske glasbe. Na spredu je bila tudi uvertura slovenskega skladatelja Slavka Ostrega.

Politični ogovornik

„Slovenski delavec“

Preteklo soboto je izšla 26. številka »Slovenskega delavca«, ki je glasilo

Zveze združenih delavcev. List je objavil članek, ki je vreden, da s njim seznanimo tudi široko javnost, da bo spoznala, kakšni demagogi skušajo dobiti oblast nad našim delničnim ljudstvom. Andrej Križman — ne motimo se, da je on oče tega izliva bolnega fanatizma — piše med drugim: »Ko so se časi spreminili, so ti na vrhu o narodu celotno najprej vpili. Val, ki so živeli za tujo silo iz naših žuljev, od birača do valčarja, od rudarja do širokoustilca o slovenstvu, ob uri izkušnje pa so ga izdali. Vriskali so od veselja še pred leti, ko je bil narod s svojih najboljših močeh vključen in svobodno oropan. S tujim duhom okuženi, se hrbiti po raznih podjetjih, po pisarnah, za hrbiti raznih organizacij, za samimi lepimi gesli in goljufivimi besedami. Kar cedijo se, ker je tako moderno, nacionalnosti v besedah, njih dejanja pa so prazna. Sredi delavskih centrov si v par letih svojega »socialnega« udeleževanja kupijo najlepša zemljišča, si postavijo najbolj komfortne vile, se vozijo v najbolj modernih avtomobilih in se igrajo z enim edinim otrokom, morda vendar z dvema in z — ženo. Potem pa v imenu tega edinega otroka govorijo o veliki bodočnosti naroda, v imenu razvijane žene o slovenski trpeči materi, v imenu komfortne vile pa in avtomobila o socialni bedi in stanovanjski krizi. Narod pa, kakor nekoč ni maral izemalcev, jih tudi danes noče in jih odklanja. Ti pa zato pravi njemu ustanovljajo »ljudske« in »narodne« fronte in se v njih pravi narodu, če treba, tudi pod firmo krščanstva zvežejo s komurkoli, čeprav pravi cerkev, da z gotovimi dober katoličan v nobenem primeru ne bo sodeloval... Že je izločil iz svoje skupnosti tudi vse strokovne in socialne pokrete... Odrzali jih je, kakor neplodne mladice, da se posuše. Na njihovo mesto je že postavil mlado narodno in katoliško Zvezo združenih delavcev, ki je nobene resolucije več s sveta spravila ne bodo. V enotnem delovnem katoliškem narodu je prostora samo za z enotnostjo povezano delavsko organizacijo kot edino zastopnico stanu. Vse drugo je proti narodu in obojeno na propast, čeprav propadajoči in izločeni pošiljajo resolucije zgodovini: »Kdor bo pri telu sodeloval, naj ga zgodovina označi kot izdajalca delovnega ljudstva slovenskega naroda.« (1. resolucija Gostinčarjeve Jugoslov. strokovne zveze 12. VI. 38.) Mlada Zveza združenih delavcev sodeluje v tej skupnosti in bi jo po njenih rušilih in ni je strah njihovih resolucij... — Dolgega, z demagškimi frazami prepletenega besedičenja končni namen je ta, udariti s kolom po ubogi Gostinčarjevi krščansko-socialni Jugoslov. strokovni zvezi, ki se noče in noče podvreči komandi Andreja Križmana.

Značilno poročanje

Pod tem naslovom objavlja »Sokolska volja« z dne 1. t. m. tole beležko: »Slovenski doma, opoldansko glasilo JRZ poroča v številki 137, z dne 20. junija tole zanimivo nočilo: »V Pragi so se včeraj začeli dnevi češkega in jugoslovanskega sokolstva z nastopom naraščanja. Jugoslovanski sokolčki naraščajo se prireditve ni udeležili.« V številki 138, z dne 21. junija pa med drugimi noticami omenja, da je sokolska deca ob zaključku nastopa zapela husitsko himno. K temu dvema noticama bi dodali naslednje: V nedeljo 19. junija je bil v Pragi zlet sokolske dece (ne naraščanja) iz Češkoslovske republike. Na naraščanju je sodeloval z dvema posebnimi vlakoma v Prago v četrtak 23. junija in ostane v Pragi do konca zletnih dni. Da je sokolska deca zapela husitsko himno, o tem pa seveda ne bo odločalo opoldansko glasilo JRZ, ali jo sme ali ne, ker je bil zlet sokolske dece povsem notranja zadeva češkoslovskega sokolstva. Seveda ima ta notica povsem drug namen, ki o njem na tem mestu ne bomo razpravljali.«

Kredit za sezonske delavce izčrpan

Novi Sad, 4. jul. O. Kredit za pošiljanje sezonskih potnikov delavcev v Nemčijo je izčrpan, zaradi česar ne bo novosaška borza odsej poslala nobenega sezonskega delavca več v Nemčijo. Dostaj jih je odšlo 10.000 po večini v nemernonemške kraje. Ismed teh je bilo 4.000 delavcev iz Bačke, ostali pa iz saviške in vrbske banovine.

Borzna poročila.

Isomestvo borze.
Carik, 4. julija. Beograd 10, Paris 12.1425, London 21.6025, New York 485.75, Bruselj 78.25, Mian 22.94, Amsterdam 241.25, Barin 175.55, Dunaj 30, Praga 55.10, Varšava 32, Bukaresta 335.

Darujte za »Zvezdov« sklad

Zahteve sezonskega delavstva

Veliko zborovanje stavbnega delavstva, ki je med njim brezposelnost vedno večja

Ljubljana, 4. julija. Stavbno delavstvo je včeraj zopet napolnilo veliko dvorano Delavske zbornice, da se udeležijo pomembnega zborovanja. Namen zborovanja je bil, kakor je ugotovili poročevalci I. Tratar, strokovni tajnik, da se stavbno delavstvo seznanji s svojimi socialnimi razmerami v splošnem ter zaveza stališče in da opozori javnost in odločujoče činitele. V izredno slabih razmerah živi stavbno delavstvo ter da bi zato nikakor več ne moglo prevzeti odgovornosti za posledice nadaljnjega poslabšanja. Predsedoval je Fr. Berdajs, predsednik ljubljanske sekcije Zveze stavbnega delavstva.

NOBENE IZBOLJŠANJA NI BIL ZA STAVBNO DELAVSTVO

Kljub živahnosti stavbnih delavstev zadnje čase se socialne razmere stavbnega delavstva niso izboljšale. Večja zaposlitev sezonskega delavstva gre v veliki meri na račun tako zvanih javnih del, toda pri teh delih so na deželni zaposleni predvsem kmetički delavci. Statistična poročila OUZD dokazujejo, da so tudi med sezonskim delavstvom nižje od leta do leta. Povprečna dnevna zavarovana međa je znašala 1.1931 26.77 din, 1.1932 23.27 din. Med tem ko se međa čedalje nižje, narašča draginja in življenjske potrebe, se pa podražila tako, da bi lani delavec v Ljubljani moral za služiti 1.586 din na mesec v primeri z letom 1934, ko bi moral za služiti 1.532 din, da bi lahko primerno prehranil svojo družino. Uredba o minimalnih mezdah delavstvu ni prinesla nobenih očitnih koristi, ker so se socialne razmere v zadnjih letih tako zelo poslabšale.

Poslabšali so se tudi splošni delovni pogoji v stavbnih stroki. L. 1929 so stavbni delavci izgubili 8-urnik in poslednji bil skoraj več nobene omejitve v delovnem času. Tu in tam delavstvo dela po 12, 14 ali celo 16 ur, a brez vsakega doklada za nadurno delo. Nekateri delavci so sami proti uvedbi 8-urnika, ker se boje, da bi v osmih urah zaslužili mnogo premalo. — Nesreče na stavbiščih so bile v zadnjih letih številne. Nesreč je bilo prijavljenih od 1.1922 do 1935 10.022; smrtnih primerov je bilo 324, nad 1000 delavcev je bilo pohabljenih tako, da so stalno nesposobni za delo. Certitina nesreč pri delu odpade na stavbno stroko.

STALNO NARASTANJE NEZAPOLNOSTI

Značilno je, da število nezaposlenih stavbnih delavcev stalno narašča, kakor dokazuje statistika Javnih borz dela. L. 1930 je bilo nezaposlenih 7.813 stavbnih delavcev (všteti so tudi industrijski delavci stavbne industrije), 1.1931 10.332, 1932 17.665, 1933 22.165, 1934 22.256, 1935 26.620, 1936 35 tisoč 105 in lani 47.317.

Stavbni delavci so zaradi nezaposlenosti še tem bolj prizadeti, ker je preskrba nezaposlenih pri nas zelo nepopolna. Zveza stalne nezaposlenosti v stavbnem stroki delavstvo vztrajno zahteva uvedbo 8-urnika. Odločno pa zavrne predloge po uvedbi obvezne delovne službe, ker bi se zaradi nje življenjski standard delavstva še znižal in ker bi izgubilo še več stavbnih delavcev delo.

1. t. m. je stopil v veljavo novi pravilnik o dajanju podpor nezaposlenim na borzah dela. Pravilnik ima več določb, ki sezonskemu, stavbnemu delavstvu onemogočajo, da bi prejel podporo med nezaposelnostjo. Delavstvo je nad pravilnikom silno ogorčeno.

Inkiostri in Loboda razstavljata

Razstavo je otvoril mojster Rihard Jakopič — Borba Dalmatika Inkiostrija za enotnost v slogu, razklanost Lobodovega ustvarjanja

Ljubljana, 4. julija. V Jakopičevem paviljonu si sledi umetniške razstave kakor v sezoni komadi v gledališču. Jakopičev pav. je bil doslej nepretrgoma zaseden in je rezerviran za razstave vse mesece do pozne jeseni. Komaj pospravijo za razstavljajalec, že se vseli v paviljon naslednji razstavljalec. Slovenski likovni umetniki so postali nenavadno pridni, človeku se zdi, kakor da tekmujejo med seboj, da bi se izkazalo, kdo izmed njih je več naredil. Zlasti mlajša generacija naših likovnih umetnikov hoče dokazati, da dela in ima resne namene ustvariti kaj velikega. Starejši generaciji slikarjev je kritika očitala, da dela in razstavlja premalo. Mlajši generaciji ne moremo očitati, da »noč in dan žre knjige, od sebe pa ne da nobene fige«.

Številni so vzroki, ki silijo naše likovne umetnike, da so tako neučinkani in nestrpnosti, med temi vzroki seveda ni najmanj odločilna nujnost, da morajo umetniki živeti. Izkazalo se je v zadnjem času, da razstavljalci rameroma precej prodajo baš na razstavah. Večina ljubiteljev umetnosti se ne potruji sama do umetnika, navajena je, da ji umetnik ponudi svoja dela na razstavah. Znano je, da so včasih naši starejši umetniki največ prodali na ta način, da so sami poiskali interese, danes za večino interesov umetniških dela nimajo vrednosti, dokler ne visijo vsaj teden dni v Jakopičevem paviljonu. Nedavno mi je pravil neki umetnik mlajše generacije, da je ponudil svojo sliko znanemu ljubitelju umetnosti, pa ga je ljubitelj odslavljal, češ, dve leti niste razstavili v Jakopičevem paviljonu, bog ve kako je z vami in z vašimi deli. Mladi umetnik je kmalu nato v resnici razstavil in ljubitelju umetnosti je kupil baš tisto sliko, ki mu jo je umetnik »na črno« ponudil. Kakor sodoben človek z večjim zaupanjem in rajši kupuje v protokolirani trgovini kakor od krošnjarjev, tako tudi večina ljubiteljev lepih slik rajši kupi sliko v Jakopičevem paviljonu in se mu zdi, da slika vredna in dobra šele na razstavi.

V soboto sta prišla na vrsto v Jakopičevem paviljonu po Klubu neodvisnih slikar Dalmatika Inkiostrija in kipar Peter Loboda. Ob navzočnosti pešice obiskovalcev in predsednika Narodne galerije dr. Frana Windischera je razstavo odprl mojster Rihard Jakopič. V svojem govoru je povedal, kako se je Inkiostri ob prihodu v Ljubljano mnogo bavil z dekorativno umetnostjo, kako se je razvijal v slikarja in kaj je dosegel. Inkiostrija očita, da je Ja-

SOCIAL. ZAKONODAJO TREBA PRILAGODITI POTREBAM SEZONSKEGA DELAVSTVA

O pomankljivosti naše socialne zakonodaje je spregovoril referent Delavske zbornice J. Stanko. Nekoliko se je tudi dotaknil splošnih socialnih razmer pri nas ter opozoril, da v naši državi porabimo na leto in prebivalca povprečno samo 112 kg pšenice, med tem ko je porabilo: v Bolgariji 207, v Franciji 204, Belgiji 196 in v Italiji 185 kg. Krompirja porabi na prebivalca in leto v Nemčiji 703 kg, na Poljskem celo 943, v Belgiji 449, pri nas pa — 50 kg! V porabi sladkorja je na prvem mestu Danska: 58,5 kg na leto, Anglija 47,2, USA 47,2, Jugoslavija pa 5,5 kg. Te številke pač dovolj nazorno prikazujejo, kako nizek je življenjski standard delavstva pri nas.

Nova uredba o podpiranju nezaposlenih zopet kaže, kako krivično je, da pri socialni zakonodaji ne upoštevajo posebnih potreb sezonskega delavstva. Prav tako je stavbno delavstvo prizadeto pri starostnem zavarovanju, ker stavbni delavec, ki je zaposlen le poleti, nima toliko vplačanih prispevkov kakor drugi stalno zaposleni delavci. Tudi v bolniškem zavarovanju stavbni delavec ne more navadno izpolniti pogojev za razne ugodnosti in bi bilo zanimivo ugotoviti, koliko stavbnih delavcev se lahko poslužuje n. pr. sanatorijskega zdravljenja. Na vodstvo socialnih ustanov delavstvo nima odločilnega vpliva; volitev ni bilo že nad desetletje. Bolniškemu in nezgodnemu zavarovanju delodajalci dolgujejo okrog 160.000.000 din. Bolniška blagajna na ta račun reducira zavarovancem ugodnosti. — Obrtni zakon, ki delavstvo v primeri z drugimi zakoni še najprimerneje štiti, je postal največja spodbuda delodajalcem, ki so nedavno predlagali radikalne spremembe prav zaradi socialno zaščitnih določb.

UGOTOVITVE IN ZAHTEVE V RESOLUCIJI

V resoluciji zborovalci ugotavljajo, da so socialne razmere stavbnega delavstva kljub poživljeni stavbni delavnosti zelo slabe ter da so zlasti nevdružne razmere v opekarnah, kamnolomih in cementarnah. Razmere pri javnih delih so pa pod vsako kritiko. Zaradi kartelov je stavbno gradivo silno drago, kar ovira stavbno delavnost. — Z uredbi o minimalnih mezdah je delavstvo onemogočeno, da v primerem trenutku nastopi v obrambo svojih pravic. Nered v delavskem socialnem zavarovanju je treba pripisati v veliki meri temu, ker uprave ne uživajo več zaupanja delavstva. — Z uredbi o preskrbovanju nezaposlenih delavcev je stavbnim delavcem onemogočeno prejemati podpore.

Zborovalci zahtevajo: skrajšanje delovnega časa na 8 ur ob nezmanjšanih zaslužkih pri vseh stavbnih delih; razpustitev vseh kartelov v stavbnem stroki in odpravo carinskih mej za vse kartellirane panoge stavbne stroke; razveljavitev uredbe o minimalnih mezdah v sedanji obliki in izdaja nove uredbe, ki naj delavstvu zajamči minimalno mežo v višini fiziološkega minimuma; čimprejnejši razpis volitev v samoupravne organe delavskega zavarovanja in druge delavske ustanove; razveljavitev uredbe o preskrbovanju nezaposlenih delavcev; čimprej je treba izdati zakon o obveznem zavarovanju za primer nezaposlenosti; nameravano revizijo obrtnega zakona naj opuste, ker bi bila škodljiva za delavstvo.

Poziv nacionalni javnosti

Sokolstva župa ljubljanske prireditelj sodelovanja nacionalnih društev v čast odhajajočemu divizijskemu generalu gosp. Lazarju R. Toniću v Sokolskem domu na Tabornu v sredo 6. t. m. priateljski poslovilni večer. Začetek ob 20.30. Vstop prost. Sodelovala bo vojaška godba. Obloka poljubna.

Vabimo članstvo in prijatelje z družinami, da se polnoštevilno udeležijo tega večera in s svojo udeležbo izkažejo simpatije generalu g. Toniću, ki si je pridobil s svojim nastopom in naklonenostjo neveljavih zaslug za našo nacionalno javnost. Prirediteljni odbor.

Velik požar za Bežigradom

Ljubljana, 4. julija. Sredi malo pred 20. sta toposkva strela z gradu ozmanila, da je izbruhnil nekje v mestu požar. Že nekaj minut popreje pa so bili mestni gasilci telefonično obveščeni, da je nastal ogenj v hiši št. 20 v Stadijski ulici, ki je last upokojnega železničarja Jožefa Ložarja. Ogenj je izbruhnil na podstrežju in sicer kar na treh mestih hkrati, zaradi česar je bila mahoma v plamenih vsa streha.

Poklicni gasilci so pod vodstvom g. Purjana nemudoma odhiteli na kraj požara z motorno brigado, takoj nato so jim pa sledili tudi prostovoljni gasilci pod vodstvom g. Pristovskega. Kmalu so se jim pridružili tudi šišenski gasilci. Hiša je bila še v obkoljenosti od ljudi iz sosetke, ki so pomagali strankam odnašati iz stanovanja opravo, da ne bi postala žrtev plamenov. Ogenj se je hitro razvil in so švigali iz osterže v zrak močni plameni. Ko so prišli delovati vse tri motore brigadne, se je k sreči vili tudi silna ploha, ki je pomagala gasilcem pri delu, navzlic temu pa je trajalo gašenje nad eno uro, nakar šele se je posredni požar popolnoma ugasnil. Gasilci so preprečili, da bi prešel ogenj na sosednje zgradbe, pa tudi na Ložarjevi hiši je zgorelo le osterže in plameni niso prodali v notranjost. Razburjenje ljudi se je takoj poleglo, ko je minila vsaka nevarnost.

Med gašenjem požara se je tudi ž. zvečelo, kako je ogenj nastal. Pred prihodom gasilcev je stražnik aretirani 26letnega pošilca, služatelja pravne fakultete na ljubljanski univerzi Aleša Koviča iz Mišlinj v slovenjegraškem okraju, stanujoč pri svoji varuhinji Ivani Kovičevi v Ložarjevi hiši. Koviča je aretirani stražnik na polju, blizu goreče hiše, ko je odnašal kosaro s svojo obleko. Kovič je bil popolnoma zmeden in je napravil vtis duševno razkrojenega človeka. Aretaciji se ni prav nič upiral in je tudi takoj priznal, da je zažgal osterže na treh krajih hkrati. Ložar pripoveduje, da je Kovič že popoldne razgrajal po hiši ter grozil, da bo nekaj napravil. Preprij je nastal zaradi tega, ker je Ložar branil svoji hčerki, da bi se setajala s Kovičem, ki jo je zasledoval in ji vsiljeval svojo ljubezen. Zaradi groženj, ki jih je izrekel Kovič, je Ložar že okrog 19.30 odšel na šišensko stražnico, kjer je prošil za pomoč. Medtem pa ko je bil Ložar na poti, je Kovič odšel na podstrežje in podžgal ogenj. Na policiji Koviča danes še niso zadržali, kar se tudi še sedaj zdi popolnoma zmešan. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, znaša po policijski ocenitvi okrog 90.000 din, vendar še ni gotovo, če to drži. Ložar je proti požaru zavarovan pri zavarovalnici »Jugoslavija« za 80.000 din.

Tekstilna šola v Kranju

Kranj, 3. julija. Državna tekstilna šola v Kranju, ki uživa kot odlični strokovni zavod sloves po vsej državi, je letos zaključila osmo leto svojega obstoja, obenem pa se je vršil sedmi završni izpit. S podporo domače industrije in banske uprave se tekstilna šola v Kranju od leta do leta lepše razvija, se izpopolnjuje in napreduje.

K završnemu izpitu se je prijavilo 23 absolventov dovršenega drugega letnika. Pismeni izpit se je vršil od 15. do 17. ustmeni pa od 20. do 22. junija. Komisiji je predložitelj ravnatelj g. dr. ing. Kovečar. Izpit so uspešno opravili tile kandidati: Babnik Valentin, Bernat Bernard, Čare Anton, Korkoravec Franc, Koren Franc, Kroupa Pavel, Kus Miroslav, Lavtšar Franc, Lenard Reško (z odl.), Lotz Hartmuth (z odl.), Novak Ciril (z odl.), Novak Henrik, Osterman Milan, Fahuje Stanislav, Pogačnik Jožef (z odl.), Reisman Anton, Samuda Heribert, Sitar Franc, Srečnik Viktor (z odl.), Špes Anton. Dva kandidata sta bila odklonjena za eno leto, eden pa za 2 meseca.

Prvi letnik je štel 29 učencev, med njimi 3 dekleta. Izdelalo je 23 dijakov, 2 imata popravljajne izpite, 3 niso izdelali, 1 je bil izključen. Za izpopolnitve izobrazbe tekstilnih delavcev v njihovi stroki in za pripravnike, ki nameravajo postati redni učenci tekstilne šole, prireja šola vsako leto večerine tečajev. Letos se je večernih tečajev udeleževalo 90 fantov in deklet, praktičnih tečajev iz tkalstva pa 19.

Učno osebo na šoli je štele 5 rednih moči in 1 honorarnega nastavnika. Učni načrt je obsegal v obseh letnikih 28 predmetov z 44 tedenskimi urami. Med predmeti morajo absolventi 1. letnika praktičirati najmanj 6 tednov v kaki tovarni. Zavod je priredil 6 ekskurzij in sicer prvi letnik 3, drugi pa 2, oba skupaj pa eno. Ekskurzije gredo vedno v kranjske in razne druge tekstilne tovarne v državi. Zdravstveno službo je vodil g. dr. Karol Petrič. Zavod je priredil tudi 7 psovlov in sicer: Masarykovo, obletnico kraljeve smrti, Jadranski dan, Dan Zedinjenja, Dan Sv. Seve, Prešernovo proslavo in Materninski dan. Na šoli so marljivo delovali dijaška društva kot Podmladek Rdečega križa, Jadranske straže, Podružnica Poštinske zveze, Šolski sklad in Prometni sklad. Pri šolskem odboru obstoja tudi gradbeni sklad z imovino din 159.372,33 za izpopolnitve šole in sklad za podporo stroškov učencev z imovino din 20.000.

Popravljalni, razredni in završni izpiti se vrše od 25. do 27. avg. Prijave kandidatov za 1. letnik bo sprejemalo ravnateljstvo od 25. do 28. avg., sprejemni izpiti bodo 29. avg. od pol 9 ure dalje. Vpisovanje v prvi in drugi letnik se bo vršilo 5.

sept. od 8. do 12. ure, reden pook pa se prične isti dan popoldne. Pri vpisu je treba priložiti vpisnino din 80.— in fotokopijo po davila.

Kot znano je v tekcu abotja, da se šola poveča, okrasna, da se zgradi nove delavnice in laboratoriji, sedanjí prostori bodo pa služili le za predavalnico. Vsem absolventom šole pa želimo, da čimprej nastopijo mesto kot domači tekstilni mojstri, v kateri namen je bila tekstilna šola s velikimi žrtvami ustanovljena.

Sokol Sokolski praznik v Poljčanah

Poljčana, 3. julija. Na praznik Petra in Pavla je poljčanski Sokol, kljub vsem oviram priredil lep telovadni nastop. V Poljčanah je bilo ta dan živahno vrvenje, kakršnega naše ljudstvo je redko kdaj videl. Večina hišnih posestnikov je razobesila državne zastave, kar je svečanost lepo poudarilo. Ob treh popoldne je zavladalo na kolodvoru živahno vrvenje. Po prihodu mariborskega vlaka je s kolodvora krenila velika povorka, kakršne še ni bilo izza prvega nastopa. Bil je krassen sončan dan. Mnogo gostov je prislo zlasti iz Pobrežja, Maribora in Sl. Bistrice. Impozantna povorka je šla najprej na letno telovadnico, kjer je brat prosvetar Ferdič v krepkem govoru poudaril, da stoji poljčanski Sokol prvič oficijelno na svoji zemlji, na kateri naj bi se čim prej dvigal sokolski dom.

Povorka je krenila na Mahoričev vrt, kjer je bil nastop. Po pozdravu zastave in nagovoru brata starostar, ki je končal z državno himno, nakar je prikorakala in otvorila nastop ženska in moška deca, od vseh številnih navzočih prično poudarjati. Nastopili so vsi oddelki s predpisanimi prostimi vajami, moški naračali iz Pobrežja in člani kombinirano pa na drugo. Imed prostih vaj moramo omeniti posebno lepe vaje m. in z. naračaja iz Maribora ter posebni točki ženske dece (šestorica) in naračaja in članice (osmorica) ples v čeških narodnih nošah, domačega društva. Nastop je vodil br. načelnik Mesarič s pomočjo vadiateljev in vadiateljic br. in a. Kranjca, Vovška in Kranjčeve ter Požegrove, ki zaslužijo vsi, glede na tukajšnje prilike v katerih delujejo posebno zahvalo. Nastop je končal s pesmijo »Hej Slovanci«. Po nastopu je čestital k uspehu v imenu župe in društva Sl. Bistrica br. Mondini iz Sl. Bistrice. Vršil se je tudi šfateni tek (švedska štafeta) v izmeri 400x300 x 200 x 100, pri kateri je zmagala poljčanska postava (Kolarik, Kranjc, Vezjak, Špalir) z 2:17, na drugem mestu so se plasirali Pobrežani z 2:18,3, na tretjem pa Mariborčani. Ob sviranju železničarske godbe iz Pragerskega se je nato razvila neprilipljena in živahna bratska zabava, ki je zblížala v poznanstvu brate in sestre med Mariborom in Poljčanami in jih utrdila še bolj v zavesti sokolske ideje, ki prodira vedno bolj in bolj... Zdravo!

Občni zbor Električne zadruge v Šiški Bil je zelo vihar in končno ga je moral zastopnik oblasti razpustiti

Ljubljana, 4. julija. Včeraj je bil ob 9. uri v šolski telovadnici občni zbor Električne zadruge za Spodnjo in Gornjo Šiško in sicer v zelo napetem razpoloženju in ob največji razburjenosti zadrudnikov. Navzočih je bilo 177 zadrudnikov s 36 pooblastili. Načelnik zadruge upravnik glavne pošte Saleher se je moral udati na zahtevo večine zadrudnikov in prečitati zapisnik zadnjega občnega zbora. Zadrudnik ing. Jaka Jesih je v debati po poročilu revizorja povdaril, da sedanje načelstvo in nadzorstvo nima več legitimacije, da zastopa zadrudnike, ker mora biti načelstvo in zadrudništvo po pravih v treh letih vnovič izvoljeno.

Po enournem poročilu načelstva je načelnik Saleher dovolil samo 5 minut vsakemu govorniku, ki so se prigrasili k debati. Oglasil se je prvi g. Rupena, nato pa Milan Cimerman, ki je pojasnil razvoj zadruge od ustanovitve leta 1919. Ker se je načelnik Saleher skliceval na to, da je EZ bila primorana skleniti pogodbo z mestno občino, je g. Cimerman pojasnil, da je bila pogodba med Električno zadrugo in centralo Česenj sklenjena na osnovi, da električna centrala Česenj brez privoljenja EZ ne sme oddajati drugemu toka in da ima Električna zadruga kupno prvenstvo pravico. Načelstvo EZ v Spodnji Šiški je naknadno to pogodbo spremenilo na svojo pest in je mestna občina prevzela omrežje centrale Česenj, vendar je mest-

na občina s tem prevzela tudi vse dolžnosti in je pogodbeno vezana dajati Električni zadrugi po določenih cenah tok. Spor je nastal zaradi tega, ker je načelstvo in nadzorstvo podpisalo pogodbo z mestno občino, dasi je imelo od zadrudnikov samo omejeno pooblastilo. Sedaj pa hoče to pogodbo večini, ki jo odklanja, vsiliti.

Govorili so še Josko Zemljčič, ki je kritiziral poročilo načelnika in izjavil, da se bo industrija iz Šiške morala preseliti, če bi sedanja pogodba obveljala, ker industrija z višjimi cenami za tok ne bo mogla izhajati. Pozval je načelnika Saleherja, naj protovoljno odstopi, ker nima za seboj večine. Ing. Manda je povedal, da je Saleher skušal doseči poravnavo z opozicijo tako da bi se razpoložljivi znesek 300.000 din razdelil po statutu v dobrotne namene. Večina navzočih je glasovala za predlog ing. Mande, naj se v 14 dneh skliče izreden občni zbor, na katerem naj se izvoli novo načelstvo in nadzorstvo in razpravlja glede tožbe za razveljavljenje pogodbe z mestno občino. Načelnik je protestiral, češ, da ima samo on pravico dajati predloge na glasovanje, zadrudniki so pa tudi protestirali, nakar je policijski komisar Uršič razpustil občni zbor. V nedeljo 17. t. m. bo izreden občni zbor, kakor določajo pravila ob vsakem številu navzočih in ob tej priliki pride na vrsto točka o razdrutitvi.

Slatiča so nemudoma prepeljali v bolnico, kjer je njegovo stanje zelo resno. — Na poti iz bolnice poveljen. Ko se je vračal 68 letni preužitelj Jakob Bohal iz bolnice na Tezno, ga je na cesti povozil neki kolesar. Zadel je hude poškodbe na glavi in moraj je nazaj v bolnico.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 4. julija katoličani: Urh

DANASNE PRIREDITVE

Kino Matica: Pod krinko ljubezni
Kino Sloga: Ne pozabi me
Kino Union: Sisi
Kino Moste: »Ben Hur« in »Princesa ostrig«

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartsus, Moste — Zaloška cesta.

Ispod sita

Pravimo, da je človek krona stvarstva. Ta izrek je splošen. Nikjer ni rečeno, drugi pa ne. In vendar je med temi kronami stvarstva večja razlika, kakor med svetom in paglavcem v luži.

Sredi Ljubljane, tako imenovane kulture središča Slovencev, se je pripetilo oni dan nekaj, kar potiska človeku v žolč pomočeno pero v roke. Bolnik se je zvil v strašni vročici, 40 stopinj vročine je imel. Nekdo, ki se mu je smilil, je stopil k telefonu, da bi poklical zdravnika. V vsem telefonskem imeniku ni mogel najti nobenega priklicati nobenega. Slednjič je pa vendar le našel na enega v kavarni. Globoko si je oddahnil. Po telefonu se je oglasil natkar, da gospod zdravnik baš sedi pri karta in da ga je nahnul, ko mu je prišel povedati, da bi bilo treba pomagati bolniku. Ponovno so ga prosili, naj pride k telefonu, češ, da je zadeva nujna. Slednjič je zdravnik vendarle prišel k telefonu in sporočili so mu, da je bolnik v obupnem položaju. Osorno je zdravnik odvrnil, da sedi baš pri karta in da pride čez eno uro. Se enkrat so ga prosili, naj pride takoj, a zdravnik je se osorneje odgovoril: Vas itak poznam, kdo ste. Vi bi hoteli imeti zdravnika, kakor da bi sneli klobuk s kljuka.

Krivično bi delali našim zdravnikom, če bi dopustili le videz, da so vsi taki. Krivico bi pa delali tudi vsem onim neštetim rezežem, ki si ne morejo pomagati, ki so navezani na dobra srca, na usmiljenje drugih, če bi ne bili tebi tega sramotnega dejstva. Človeku, ki v njem še ni zamrlo vse človeštvo, ne gre v glavo, kako more biti tako brezsrčen vpraz zdravnik, človek, ki mu še pokle sam nalaga vsaj malo več usmiljenja in sočutja s trepetim sočlovekom.

Lep dar: Zgodbe brez groze

DNEVNE VESTI

Kongres Zveze knjižničarstvenih organizacij. V soboto so se zbrali v Zagrebu delegati knjižničarstvenih organizacij iz vse države, da prisostvujejo kongresu svoje stanovske organizacije. Kongres se je pričel včeraj dopoldne. V Zvezi knjižničarstvenih organizacij so organizirani 304 člani, od teh iz Beograda 125, iz Zagreba 75, iz Ljubljane 44, iz Novoga Sada 44, iz Skoplja pa 20. Za predsednika nove uprave je bil izvoljen g. Leopold Pribošić iz Ljubljane. Sklenjeno je bilo, da bo prihodnji kongres Zveze knjižničarstvenih organizacij v Skoplju. Končno je bila sprejeta resolucija, ki v nji knjižničarji v prvi vrsti protestirajo proti podžaljenju učnih knjig.

Nastavnik meščanskih šol so zborovali. V Sarajevu se je pričel včeraj kongres Zdrženja nastavnikov meščanskih šol kraljevine Jugoslavije. Iz tajništva poročila je razvidno, da je bilo letos v naši državi 227 meščanskih šol s 40.898 učen in v 2300 nastavniki. Povprečno pride v vsej državi ena meščanska šola na 61.641 prebivalce, v vsaki šoli je bilo pa povprečno 181 dijakov. V dravski banovini imamo 34 meščanskih šol, v katerih je bilo 7937 dijakov in 412 nastavnikov. Na 70.000 prebivalcev pride ena meščanska šola in v njej je bilo povprečno 233 dijakov.

DR. IGOR TAVČAR

BREG ŠT. 8
zopet redno ordinira od 9—11. dopoldne in od 3—5. popoldne razen sobote popoldne

Poljska vojna ladja v Dalmaciji. Včeraj jutrija je priplula pred Dubrovnik poljska vojniška ladja »Iskra«. Zastopniki naših civilnih in vojaških oblasti so takoj obiskali komandanta, ki jim je potem obisk vrnil. Poljska vojniška ladja ostane pred Dubrovnikom 8 dni.

Akademija abstinentne zveze. Včeraj je bila v Beogradu akademija Jugoslovske zveze abstinentov, kateri so prisostvovali delegati iz vse države. Tajnik upravnega sodišča iz Zagreba Ivan Marincić je predaval o vplivu alkohola na kriminal. V soglasno sprejeti resoluciji je apel na merodajne činitele, da z nujnimi zakonskimi ukrepi podpre akcijo za zatiranje alkoholizma v naši državi.

Nemorne razmere v Stočah. Pred kratkim smo pod tem naslovom objavili članek s pritožbami, ki se predvsem nanašajo na policijske delokroge, da druge pritožbe pa pravi mestni fizikat, da v notici navedeni higienski nedostaki popolnoma odgovarjajo resnici. Stanovaleci hiš na periferiji in tudi v Stočah res odlagajo smeti na svojih vrtovih, kar potrebujejo smeti za napravljanje komposta, ki z njim izboljšujejo pušto zemljo in gnoje svoje vrtove. Tudi če bi smetar v tem okraju zbral smeti s smetarskim vozom, bi se za vrtnarstvo vneti lastniki vrtnic branili oddajati smeti ker bi drugače morali gnoj in kompost kupovati za drag denar. Pač pa bi morali imeti pri vsaki hiši jarno za smeti, zgrajeno po gradbenih predpisih iz betona in tesno pokrito. Mestni fizikat je zaradi tega že pred letom dni predlagal, naj se v inkorporiranih delih mesta izvede asanacija tako glede gnoja, ki se smetiše, kakor tudi glede stranišč in drugih higienskih nedostakov. Zadeva je lepo napredovala, vendar se je bati, da se bodo take pritožbe ponavljale v dnevnih listih zato, ker so ponekod razmere v higienskem pogledu še veliko bolj desolatne, nego jih namaj omenjeni članek. Glede za. livanja vrtove je mestni fizikat vsako leto objavil v časnikih, da zadeva spada po določilih čisto-policijskega reda v poslovanje in nadzorstvo uprave policije. Sicer je pa mestni fizikat glede zalivanja z gnojnico na stališču, da je zalivanje v okviru gornjih določil dovoljeno samo ponoči in le deževne dni, ko zalivanje z zelo razredčeno gnojnico tudi res koristi, a z nerazredčeno opočinjo samo škodi, drugače je pa treba gnojnico sproti zaščititi ali kakorkoli pokriti s prstjo.

Jugoslovensko kolo na praških ulicah. Sprejemu francoskih in belgijskih telovadcev v Tyrševem domu je prisostvovalo v petek ponoči tudi mnogo naših Sokolov in Sokolice s harmonikarji, kitaristi in tamburši. Veselo so med prepovedanim in sviranjem korakali potem iz Tyrševega doma po mostu Lezi. Okrog njih se je zbirala vedno večja množica Pražanov. Kar so udarili na harmonikarji kitaristi in tamburši kolo in Sokoli so zaplesali po hodniku. Pražani so jih nekaj časa radovedno gledali, potem so se jim pa pridružili in še sami zaplesali kolo, kakor je pač šlo. Tako so o ponoči plesali po praških ulicah kolo, kdor ni plesal, ta pa plesal. Celo vozači tramvajev so bili toliko uvideni, da so za nekaj časa ustavili vozove, dokler ni bilo kolo končano.

Negoda naših Sokolov med vožnjo v Prago. Češkoslovaške železnice so morale izpolniti za vesokolski zlet veliko nalogo. Promet je bil zelo povečan, poleg rednih je vozilo tudi mnogo posebnih vlakov. Pri tako izredno povečanem prometu ni čuda, da se pripetijo nekaj negode. Tako je bilo ranjenih nekaj potnikov, ki so se preveč nagibali iz varonov. Med ranjenci je tudi 6 naših Sokolov, ki so jim nudili prvo pomoč v Svitavah. Ko je zvedelo za to negodo sokolsko društvo v Českem Brodu, se je takoj

odpeljalo nekaj članov v Svitave in pripeljalo ranjene jugoslovske Sokole v Českó Trebovo. Tam so jih pogostili, počem so se pa odpeljali v posebnem kupeju II. razreda v Prago.

Raspisana služba banovinskega cestarja. Banska uprava raspisuje službeno mesto banovinskega cestarja za cestno progo od km 4600 do km 7000 banovinske ceste št. 1/10 Metlika—Črnomelj in od km 0.000 do km 2.000 banovinske ceste št. 11/331 Preloka—Adlešiči—Podzemelj. Prosje je treba vložiti do 31. t. m. pri srečnem cestnem odboru v Metliki.

Advokat Miloš Stare

JE OTVORIL ODVETNIŠKO PISARNO
v Ljubljani, Tyrševa 38 (Hisa Zadruga zveze). Tel. 29-12.

Roman Rudolfa Kresala »Student Stefan« (Prepevdana mladost) izide zadnji teden avgusta. Subskripcija traja do 1. septembra t. l. Delo, z ex librisom akad. slikarja Ivana Carga, obsega polnih 600 strani in je tiskano na odličnem brezlesnem papirju. Izvirno opremo je oskrbel arh. Niko Bežek. V celo platno vezana knjiga stane v prednaročni din 144, v polnusje vezana pa din 168. Roman je razdeljen na 12 poglavij. Uporna kri. Prepevdana mladost. Sreče moža v zamezu. Izlorenjenec ima prav. Potemec največjega tatu vseh dob. Otočno počitka harla. Pesem blazne matere. Iz službe teža življenja. Veliki teden. Ceta je bila prašna. Arjel in Stefan primeta legitimacijo. Pot je prosta. Delo prizadeva vse, ki se zavedajo sodobnosti in obsegu nieme socialne problematike in jim tako imenovani »up bodonosti« ni samo nujna nadloga. Iz mladih duš, ki jim je bila odzeta mladost, govori povojni čas v vsej globini svoje plete stvarnosti. Knjiga, ki predstavlja enega največjih psiholoških tekstov v slovenskem leposlovju, izide v omejeni nakladi. Založba »Slovensko delo«. Karlova c. 18, prosa da jo interese naroče v teku julija in avgusta do dopisnice, ali na pišejo po prospekt, ki mu je dodana naročilnica. Delo je plačljivo tudi na obroke, v knjižničarstvu pa primerno dražje.

Življana nedelja na Polzevem. Včeraj se je zopet pokazalo kako prijetno in dobro se počutijo izletniki na Polzevem, kamor zahajajo vedno raje tudi taki, ki sicer niso vajeni hoditi ob nedeljah na izlete. Vzlic nestanovitnemu vremenu in nevihtam, ki so se obetale od vseh strani, je bil včeraj dom na Polzevem zelo dobro obiskan. Popoldne se je pripeljal več izletnikov tudi z avtomobili. Vsi so bili navdušeni nad lepoto Dolenjske, pa tudi po strožbo in izbornu kuhinjo v domu so vsi hvallili.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani, Mariboru in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 33, v Zagrebu in Splitu 30, v Sarajevu 28, v Ljubljani 26,4, na Rabu 25, na Visu 28, v Mariboru 19,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,5, temperatura je znašala 13,6.

Krmar ubil kapitana, kuharja in mornarja. V Dubrovnik je prišla v soboto radiobrojavna vest o strašni tragediji na parniku Dubrovačke plovište Rad v Anversu. Krmar Marko Ivanov, doma iz okolice Sibenika je ubil kapitana Ivo Bradashića, mornarja Josipa Bilankova in kuharja Sime Filipija. Krmarja Ante Ugljišića in kurjača Rado Radovića je pa težko ranil. Najbrž je storil moč svoj zločin v hipni duševni zmedenosti.

Zagonezna smrt turistu. V parku v Splitu so našli v četrtke nezvestnega okrog 50 let starega češkoslovaškega državljanina Františka Bicka, ki je bil od 26. junija v Splitu na počitnicah. Odpehljal so ga v bolnico, kjer je pa kmalu umrl, ne da bi se bil zavedel. V sredo se je pripeljal iz Kaštel Luksića v Split, kjer je hotel menjati 500 Kc, potem se pa ni več vrnil v penzijo. Pri njem so našli samo nekaj drobiža in zato domnevali, da je postal žrtev roparskega umora.

Ljubavna tragedija. V Beogradu se je odigrala v soboto zvečer krvava ljubavna tragedija. Natakari Vladimir Spasić je zaklal svojo ljubico natakario Jeleno Mesinsko, potem je pa še sebe z nožem oklal tako, da bo težko ostal pri življenju. Mesinska je bila takoj mrtva.

Iz Ljubljane

Poslovilni večer divizionarja generala Lazarja Tonica. V soboto zvečer se je napredna nacionalna Ljubljana na prijetnem družabnem večeru na vrtu Kazine poslavljala od odhajajočega divizionarja generala g. Lazarja Tonica. Prostrani vrt je bil mnogo premajhen, da bi mogli sprejeti vse, ki so hoteli odhajajočemu vojaškemu dostojanstveniku izkazati svoje simpatije, obenem pa pokazati, kako težko ga bo Ljubljana pogrešala. Večer je bil zelo prijeten, civilno prebivalstvo se je pomalo med častnike garnizije in takoj je bil ustvarjen med njimi najtosejši kontakt. V imenu ljubljanskega meščanstva se je poslovil od odhajajočega divizionarja bivši ban in župan dr. Dinko Puc. Igra-

la je vojaška godba in udeleženi večera so navdušeno plesali kolo.

Vojaška dobroveljnost. Od Ljubljane se poslovila divizionarja general g. L. Tonić, vojaški dostojanstvenik, ki smo imeli v njem vedno najboljšega prijatelja in zagovornika naših težnj. Naša dolžnost je, da se udeležimo poslovilnega večera, ki ga priredimo v sredo ob 20.30 na Taboru in kjer se bo mo od odhajajočega g. generala poslovili tako, kakor nam velja naša globoka hvaležnost za njegovo naklonenost.

Rezervni oficirji se vrnijo vabijo, da se udeležijo poslovilnega večera v šest odhajajočemu div. generalu g. L. Toniću v sredo 6. t. m. ob 20.30 na Taboru ter s svojo prisotnostjo pokažejo svojo udanost do g. generala, ki je izkazoval rezervnim oficirjem ob vsaki priliki svojo naklonenost. Uprava pododpora.

Weltera ulica to od 6. julija dalje zaprta za vozni promet radi ureditve kanalizacije, vodovoda, plinovoda, hodnikov in tlakovanja cestišča. Za ta čas je od Marilj-nega trga proti Kongresnemu trgu in obratno usmeritvi vozni promet po Mestnem trgu in Cankarjevem nabrežju, lahki tovorni avtomobili do 3 ton vozi po devijacijskem mostu, nad 3 tonski tovorni avtomobili pa preko šentjakobskega mostu. V Selenbur-govi je tudi še nadalje prepovedan promet s tovornimi vozili vsake vrste. Vozniki vozil vseh vrst se naj ravnajo po odredbah posameznih prometnih stražnikov, ki bodo usmerjali promet čez Čevljarski in št. Jakobski most. Zapora bo označena s predpisanim mednarodnim znakom.

Zakaj je včeraj v Ljubljani primasj-kovala kruha? V Ljubljani vseh ob nedel-jah poide kruh, čeprav so prodajalne odpr-te samo dopoldne. Včeraj so bile mnoge prodajalne kruha zaprte že nekaj ur pred 12., ker je bil razprodan krmalu vse kruh. Sredi mesta ni bilo moške več nikjer do-biti kruha, vse zaloge so pošle. Bilo je ka-ka med vojno. Ljudje so povpraševali, zakaj neki niso imeli več zalog kruha, a niso mogli zvedeti. Nekateri domnevali, da je kruh včeraj pošel zato, ker peči polti, ko se kruh hitro pokvari, ne upajo peči to-liko ob sobotah, ker bi bilo treba neprodan kruh v ponedeljek zavreči.

Moderni bluze Karničnik Ne-botičnik.

Pripravljalni tečaj Društva hrespesel-nih profesorjskih kandidatov. DBPK priredi-tu letos pripravljali tečaj za dijake sred-njih šol. Vsak predmet se bo poučeval 6 ur tedensko, po 12 ur tedensko pa se bo učenci pripravljali pod nadzorstvom pro-fesorjskih kandidatov. Učnina znaša za 30 uč-nih dni samo 250 din za predmet, vpisnina pa 10 din. Vpisovanje bo 14. in 15. julia na I. dr. realni gimnaziji (realni). Podrobněj-še informacije dobite vsak dan od 9. do 11. ure v društvenem lokalu: Krakovska ulica 35. DBPK.

Umetni led. Mestna občina je letos želela poskrbeti, da bi interese dobivali led dostavljali na dom v za priprajenem avtomobilu in je v ta namen razpisala od-dajo razvoja. Ker pa razpis ni uspel, se bo led oddajal le v mestni klavirni po nižnji ceni din 3 za kos po 12,5 kg. odneseno po din 1,50 za pol kosa ledu. Za prihodnje leto bo pa mestna občina organizirala razvoj ledu v lastni režiji.

Tatvine v mestu. Iz prostorov raz-stavne dvorane Prosvetne zveze v Františ-škanski ulici je nekdo ukradel 2200 din vreden fotoaparat znamke »Cino kamera Mevex«, lasti Ignaca Habermüllerja iz Za-greba. Zidariju Antonu Faganolu, stanujo-čemu v Dravljah, je nekdo odnesel iz sta-novanja 900 din. Med kopanjem na Savi na Ježici je nekdo ukradel mehanika Franca Majerja in ključavničarskega pomočnika Mi-lana Marša. Odnesel njima je denarnico z 80 din, srebrni ur v verzičama in nekaj oblake, v skupni vrednosti okrog 1000 din. Iz prostorov III. dr. realne gimnazije pa je nekdo ukradel Ivanu Galetu zlato žepno uro z zlato verzičo, denarnico s 100 fran-cojskimi franki ter razne legitimacije.

Nesreče in napadi. V bolnico so pre-peljali šesti 16-letno posestnikovo hčer Jo-sipino Podbevškovo iz Krašnje, ki se je po nesreči preboda dan leve roke z gnojnim vi-lami. — 62-letni delavec Ivan Klešnik iz Vevč je včeraj padel in si zlomil desno nogo. — 14-letnega dijaka Marijana Berge-za iz Ljubljane je včeraj na travniku »Hra-deckega vasi napadel neki kosci in ga s koso dregnil v prsi. Napadalec je pobegnil, poškodovanega dijaka pa so morali spraviti v bolnico. — Žrtev neznanih napadalec je postal včeraj tudi 36-letni delavec Miha Suštar iz Domžal. Neznanci so ga napadli zvečer na cesti ko se je vračal proti domu in ga večkrat sunili z nožem v živet.

Nesreča, kakor smo napovedovali. Ne-davno smo opozarjali na nevarnost promet-ne razmere na Hradeckega cesti posebno zdaj ob košnji. Omenili smo, da se vozi-jo kosci na kolesih z nasajenimi golimi kosa-mi podnevi in ponoči; cesta je zelo ozka in bi bilo treba, kakor smo predlagali, vsaj začasno uvesti enosmerni promet, dokler prevažajo seno z Barja, koscem pa bi bilo treba najstojše prepovedati vožnjo z nasa-jenimi kosami. Prepoved, da se kolesarji ne smejo voziti z nasajenimi kosami v me-stu, je sicer v veljavi, toda treba bi jo bilo tudi izvajati. Na Hradeckega cesti dosej ni nihče branil nevarne vožnje številiim ko-scem, ki dan za dnem ogrožajo celo življe-nje pešcev in drugih kolesarjev. Da ne pre-tiravamo, se je izkazalo v soboto, ko je ne-znan kosciar na Hradeckega cesti nevarno

ranil s koso 12-letnega Marijana Bergeza, ki se je peljal s kolesom domov (na Hradecke-ga cesti 32). Nasproti mu je pripeljal kosci, ki se je peljal na Barje kositi, z na-sajeno koso. Delek se mu je aktualni nesreči čim bolj, kosci je imel menda nemirno vest zaradi namenjane kose ter se je začel tudi izogibati. Prišlo je do karambola in nesa-jaj kosciar je padel lanta s koso v prsi; kosa mu je masekala dolgo rano čez prsi. Pri vsej nesreči so lanta prepeklali dovolj zgodaj v bolnico ter mu zašili rano. Kosci je pa — seveda ubel. — Ponovno prosimo policijo, naj napravi red na Hradeckega cesti.

Iz Celja

Razmere na delovnem trgu. Pri celj-ski borzi dela se je od 21. do 30. junija na novo prijavilo 38 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 3 osebe, posredovanj je bilo 11, odpotovalo je 62, odpadlo 54 oseb. Dne 1. t. m. je ostalo v evidenci 227 brezposel-nih (177 moških in 50 žensk) nasproti 316 (254 moških in 62 žensk) dne 20. junija. Delo dobi 60 delavcev pri regulaciji Sa-vinje, 5 hlapcev, po 1 kolar, kovač, kur-jak, sodar in žagar, 8 kuharic, 6 dekal in 2 postrežnici.

Umarja je v soboto na Slomškovem trgu 1 v starosti 73 let zasebnica ga. Ana Kodelova, mati učitelja g. Henrik Kodela v Dravljah. Istega dne je umrl v celjski bolnici 66-letni delavec Franc Šibret iz Tr-bovja.

V nogo ga je ustreli. V sredo je neki moški v prepiru ustreli proti 19-letnemu posestnikovu stnu Viljemu Boršču v Gorjem Breznu pri Humu ob Sotli. Krogi-ja je zadela Boršča v desno stegno. Boršča so prepeklali v celjsko bolnico.

Nesreča ne počiva. Ko je 29-letni hla-pec Albin Drobne v Zrečah pri Konjicah raskazoval v petek nekemu znanu samo-

kres, se je samokres nenadno sprožil in krogi-ja je zadela Drobneto v levo stran pr-si. V petek si je 49-letni posestnik Joža Karo iz Tešove pri Vranskem pri padcu slomil levo roko v zapestju. Istega dne je padel 18-letni trgovec in posestnikov sin Leopold Lednik iz Socke pri Novi cerkvi na cesti na Fužinah pri Vitanju s motor-nega kolesa in si zlomil levo nogo pod kolenom. V četrtek si je 12-letna posestni-kova hčerka Julija Ravnikarjeva v Močil-nega pri Radečah pri padcu slomila levo roko v zapestju. V petek je padla 60-letna posestnica Terezija Senegačnikova iz Illo-vice pri Vojniku pri nalaganju sena z voza in si zlomila levo roko. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

Atletiki: Maribor 5:3 (2:0). Na igrišču pri »Skalni kletki« je bila v nedeljo popoldne v deževju odigrana prijateljska tekma, v kateri so Atletiki zaslužen zma-gali. V enajstorič Maribora je igralo 6 ju-niorjev. Gošnje so nudili dobro tehnično in kombinatno igrro, vendar pa so jih At-letiki prekašali v startu in odločnosti. At-letiki so bili po večini v premoči in so do 40. minute drugega polčasa vodili s 4:0, v zadnjih desetih minutah pa so se gostje znašli in v treh minutah trikrat potresi-li mrežo Atletikov. Minuto kasneje so zabili Atletiki peti gol. Gole so zabili: za Atletike Coh 3 in Končan 2, za Maribor pa Privr-šek 2 in Pirš enega. Sodil je g. Veblo zelo zadovoljivo.

Olimp: Svoboda 4:2 (1:1). Celjski Olimp je v nedeljo popoldne na svojem igri-šču premagal SK Svobodo iz Ljubljane. Obe moštvi sta pokazali dobro tehniko, Olimp pa je bil odločnejši in poztvoval-nejši. V prem polčasu je bila igra v sploš-nem izenačena, po odmoru pa je Olimp lahko prevladoval. Sodil je g. Reinprecht točno in objektivno.

Zagoneten umor v Zagrebu

Včeraj je bil umorjen mehaničarski vajenec Zdenko Puh — Kdo je morilec?

Ljubljana, 4. julija. V Zagrebu že dolgo niso imeli tako kr- vavega in skrivnostnega zločina, kakor je bil storjen včeraj popoldne v Planinškovi mehaničarski delavnici na Kaptolu. Kakor vsako nedeljo, je bil tudi včeraj v službi mehaničarski vajenec Zdenko Puh, dočim je bil njegov mojster z družino na izletu. Zdenko Puh je prišel kmalu po obedu v delavnico. Bil je vesel in živahen 16 letni fant. Sosedje so ga slišali, kako v delav-nici prepeva. Nihče seveda ni mislil, da se mu bliža zadnja ura. Kmalu so kleriki iz bližnjega konvikta opazili, da vlada v delavnici izreden mir. Sosedje so pa opa-zili, da nekdo v delavnici leži. Nekaj jih je odšlo v delavnico, kjer so našli Puha na tleh v mlaki krvi. Takoj so spoznali, da je mrtev in brž so obvestili policijo.

V delavnico je kmalu prispela policijsko-zdravniška komisija in našla razme-sarjeno Puhovo truplo. Fant je bil ves obdelan z nožem in kladivom. Iz ran mu je še tekla kri. Na truplu so se poznali

sledovi borbe med morilecem in njegovo žrtvijo. Sledovi borbe so se poznali po vsej delavnici. Policija včeraj ni mogla pojas-niti umora, ker je bil Puhov gospodar od-soten. Sele njegovo zaslišanje bo policiji pomagalo priti morilcu na sled. Zelo ver-jetno je, da je postal Puh žrtev svojega tovariša iz iste delavnice. Ljudje pripo-vedujejo, da so videli, kako je stopil iz delavnice okrog 25 let star mladenič ok-ravljanih rok in se odpehljal s Planinško-vim avtomobilom proti Novi vesi.

Zdenko Puh je dobil 17 ran z nožem po glavi, trebuhu, prsih in rokah, razen tega pa hud udarec s kladivom po glavi. Ni še znano, ali gre za posledice prepra- ali za premišljen umor. Avtomobil, s ka-terim se je odpehljal mladenič okravljje-nih rok, so našli pozneje sredi mesta. Po-licijska ga je takoj preiskala in našla v njem sledove krvi. Na kraju zločina so našli okravljeno kladivo, s katerim je bila Pu-hu prebita lobanja, noža pa niso našli.

Iz Novoga mesta

Nočni napad. Na praznik sv. Petra in Pavla pozno v noč, ko so že vsi stanovalci bližnje Gočne vasi spali, so se nezvedeni napadaleci napadli s kamenjem hišo posest-nika A. Žefrana. Kamni težki po več kg, so prebili steklena in notranja lesena okna in popadali po sobi, kjer so razbili več opreme. Velika nevarnost je pretila otrokom, ki imajo postelje tik ob tem oknu.

Lepa prireditev novomeškega Aeroklu-ba. Letalstvo je doseglo v zadnjih letih velike uspehe in je zlasti pri mladini na-leto na pravo navdušenje in občudovanje. Sprito teza ni čuda, da je tudi naša mladi-na, ki ji je sport že nujna življenjska po-treba — navdušena za to panogo sporta, ki je pri nas šele v razvoju. Tako so se pričle v raznih naših krajih ustanovljati jadrne-ske skupine, kar je našlo tudi pri nas svoj odmev. Ustanovil se je pododbor Aeroklu-ba, ki si je takoj nabavil jadrnico, s katero so pričeli že lansko jesen delati prve po-srečene poizkuse, ki so se prav dobro obne-sili. Delo v tej smeri se je nadaljevalo. Pri stiknem moštju Jožetu so naročili novo jadrnico, ki je prejela slovesen kret na praz-nik dopoldne na trgu Kralja Petra II. pred magistratom. Kljub nezgodni vročini je k slovesnosti prišlo mnogo občinstva, ki je z velikim zanimanjem ogledovalo in ob-čudovalo novo jadrnico in njeno posestni-ro shtko »Maric. Malo po 10. uri je pripel nad mesto Rapetov dvokrilnik, ki je krožil nad trgom — krajem slovesnega dogodka tako nisko, da se je prav dobro videl sam letalec. Pred samim kretom jadrnice je imel na zbrano občinstvo slovesen govor predsednik jadrane skupine g. prof. Stan-ear, nakar je p. Silvin ob prisotnosti kuma, predsednika novomeške občine, g. dr. M. Polenski in namestnice odsotne kumice g. Pološkeve gđ. Mare Agniševce krestil ja-drnico na ime naše reke Krke. Godba no-vomeškega godbenega društva je zaigra-la k slovesnemu zaključku drž. himno. Br-nenje ljubljanskega dvokrilnika nad trgom, ki je pripeljal h kstu »Krke« pa je slove-snost še povzdignilo. Mladi naši jadrniki

skupini, ki si je nadela težko, a plemenito nalogo, želimo, da bi dosegla čim več uspe-hov.

Pomanjkanje vode. Silna vročina, ki traja že dobrih 14 dni, je po nekaterih kra-jih popolnoma izsušila potoke, da je nasta-lo občno pomanjkanje vode. Če bo vro-čina še trajala, utegne odgovorjati tudi mest-ni vodovod, ki črpa noč in dan vodo. V in-teresu mestnega prebivalstva in to iz zdrav-svenohigijskih razlogov je, da prične štediti z vodo. Uporaba vode iz vodovoda za pranje, škropljenje vrtove itd. je prepove-dana.

ŠAH Turnir v Harzburgu

Vse kaže, da se bo turnir v Harzburgu končal s prepričljivo zmago našega prvaka Vasje Pirca. Ze po 5. kolu je vodil s pol točke razlike, v naslednjem kolu pa je imel že celo točko naskoka. Kot beli je igral z Elikasesom, zmagovalcem v Noord-wijku. Ze v otvoritvi je dobil manjšo prednost in jo je v nadaljevanju vedno bolj uveljavljal ter stopnjeval v končno zmago. Lokvenc je porazil Samsicha, ker je slednji prekorajčil čas. Heinicke je gladko premagal slabega Preusseja. Skot-ska partija med Richterjem in Kieninger-jem je bila remis. Bogoljub in Petrov sta prekinila v boljšem položaju za slednjega.

V nadaljevanju prekinjenih partij je Samsich premagal Heinickeja, remis pa so bile partije Petrov — Elikases, Lokvenc — Bogoljub in Bogoljubov — Richter. V 7. kolu je beležil edino zmago Samsich, ki je porazil Richterja. Vse ostale partije, med njimi tudi Petrov — Pirc, so bile remis. Pri doigravanju prekinjenih partij sta Richter in Petrov remizirala, dočim sta Bogoljubov in Petrov ponovno prekinila. Stanje po 7. kolu: Pirc 5 in pol, Kien-inger 4 in pol, Bogoljubov, Petrov 3 in pol (1), Elikases, Heinicke, Samsich 3 in pol, Lokvenc 3, Richter 2 in pol, Preusse pol. Pirc mora igrati še s Heinickejem in Lokvencom.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklid, izjave beseda Din 1.—, davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

KLISEJE
ENO
VEČRAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

JESENSKI CENIK

cvetličnih in gospodarskih se-men ter cvetnih gomoljev s preko 1000 vrst, s prekrasno barvanimi platnicami, dobite zastoj! Plaite ali pa pridite ponj. Sever & Komp., Ljubljana, 44. R.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim stak-korjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebočinčniku«.

FRIZERSKI SALON KOŠEC

Miklošičeva c. 18. — Posebnosti trajne ondulacije na aparatu brez elektrike. 1807

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

VEČJE ENOSOBNO

ali dvosobno stanovanje s prit-kliznami, čisto, solnčno, v pred-mestju, blizu do 1. avgust. — Ponižbe na upravo »Slov. Na-roda« pod »Točen plačnik 4004. 1790

OPREMLJENO SOBO

mašno, s strogo separiranim vhodom, oddam dvema gospo-doma s 16. t.m. Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 1803

PRODAM

Aleks. OBLAT, veletrgovina vseh vrst čevljev se priporoča cenjenim odjemalcem. Sv. Petra cesta 18

NAJBOLJŠI TREBOVŠJSKI

premog brez praha KOKS, SUHA DEVA I. POGAČNIK Boharjeva 5 — Telefon 20-50 24. L.

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene čevlje. — Rabim večjo količino moških čevljev. Klavžer, Vol-njakova pl. 4. 1806

ZAHVALA

Najkrajenojo zahvalo sporočamo vsem, ki so skušali pomagati naši ubri mamici, gospe

Ivani Kordan

Posebno se zahvalujemo g. primariju dr. Flajsu in g. dr. Kostnu iz Celja, g. primariju dr. Humarju iz Ljubljane in št. sestram usmiljen-kam iz Leonitla.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam v naši nesreči iskreno svoje so-čustvovanje, posebno pa še vsem, ki so drago pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

ZAGREB, CELJE, LAIBKO, dne 5. julija 1938.

Pesem v žilah vžiga moč

Svečana izročitev diplom in častnih društvenih znakov najzaslužnejšim članom Ljubljanskega Zvona

Ljubljana, 4. julija. V soboto zvečer je imel »Ljubljanski Zvon« v svojih društvenih prostorih v Meštem domu obredni zbor, ki je potekel zelo slovesno, ker so najstarejši in najzaslužnejši člani idealne pevške družbe ob tej priliki prejeli diplome in odlikovanja za svoje požrtvovalno delo za društvo in za slovensko pevsko kulturo.

Obredni zbor je odprl predsednik g. Ljubo Drenovec s pozdravom častnega predsednika dr. Antona Švigelja, pevovodje Hubadove župe g. Venturini, ustanovitelja in ustanovitelja društva g. Zora in g. Mlakarja ter poročevalcev.

Pred 30 leti je bilo, je izjavil predsednik, ko se je razvil lep sprevid s peveci Ljubljanskega Zvona izpred Narodnega doma na večer pred razsvetljeno zastavo društva. Peveci so priredili podoknico kumicij gospe Trnkoczyjevi. Naslednji dan, to je na Vidov dan 1. 1908. je Ljubljanski Zvon razvil pred Narodnim domom svojo zastavo. Anton Askerc je ob tej priliki zapel: Z zastavo v roki gremo v boj, navdušeni za narod svoj... naprej tovariši pojoč, saj pesem v žilah vžiga moč!

30 let je od tega, 30 let dela in truda, uspehov in razočaranj. Poslijmo s tega zborovanja kumicij prijatelji in dobrotnici g. Trnkoczyjevi iskrene pozdrave in izraze spoštovanja.

Še nekaj mesecev, pa bo brat Ljubo Lombar 30 let član Ljubljanskega Zvona. V znak priznanja in zahvale za požrtvovalno delo mu je predsednik izročil društveni častni znak in mu čestital k odlikovanju. Obenem mu je izročil diplomu, s katero je Lombarja odlikovala Pevska zveza v Beogradu. Takega redkega priznanja so deležni samo peveci, ki delujejo nad 25 let za našo lepo narodno in umetno pesem.

Diplomo pevke zveze je nato izročil predsednik članu Jošku Jamniku, ki je že pred leti obhajal 30 letnico zvestega in zaslužnega dela za društvo. Naposled je predsednik izročil še gđ. Danici Pelanovi po značen društveni znak za njene zasluge, ki si jih je pridobila v 15 letih, odkar je članica in odlična pevka društva.

Zborovalci so ob izročitvi diplom in odlikovanj navdušeno pisokali in s tem izkazali svoje priznanje odlikovancem. Gđ. Danica Pelanova je šele druga članica društva, ki je dobila za vestnost in pridnost pozlačen društveni znak.

Po teh svečanostih se je oglašil častni predsednik dr. Švigelj. Naznanil je, da je predsednik Ljubo Drenovec tudi odlikovan in mu je izročil diplomu Pevske zveze, kajti Drenovec je že 30 let član društva in že 15 let vzorni odlični predsednik Ljubljanskega Zvona.

Ganjeni so se odlikovanci zahvalili za odlikovanje ob pisčanju zborovalcev. Predsednik je prosil dr. Švigelja, naj se v imenu vseh zahvali za potrditev in tolažbo na pristojnih mestih navdušenost članov za lepo petje. Predsednik Drenovec je pa tudi čestital častnemu članu dr. Švigelju, kajti poteklo je 15 let, odkar mu je društvo v znak zahvale kot živemu predsedniku podelilo častno članstvo.

Po naklonjenosti častnega predsednika dr. Švigelja podeli predsednik vsako leto na obrednem zboru primerno nagrado najpridnejšim članom. Letos so nagrado prejeli Olga Pelanova, Josip Šest, gđ. Mara Virantova in Srečko Šmekar.

Zborovalci so potlačili spomin in teku preteklih poslovne dobe umrlih članov Ivana Ermana, Danila Šaplje, Nandeta Marolta, Velicana Beštra in Filipa Bizjaka. Ob koncu svojega govora je predsednik ugotovil, da je bilo društveno življenje živo in je imelo lepe uspehe. Priznanje gre za vse, to pevovodji g. Matulu in pevkam in pevcem.

Tajnica gđ. Olga Pelanova je poročala o tajniških poslih. V sevani in duhoviti obliki je očrtala delo blaginjskega Ljube Lombarja in arhivirarja Joška Jamnika, našela vse prireditelje Zvona, ki so lepo uspeli, številna sodelovanja ob raznih prilikah. Društvo ima 16 častnih članov, 346 ustanovnih članov in 54 rednih članov. Pevski zbor ima 13 sopranov, 13 altov, 12 tenorjev in 16 basov.

Ljubo Lombar je poročal o stanju blaginje, ki je povoljno. Joško Jamnik pa o stanju arhiva, katerega vodi vzorno. Arhiv je založen z vsimi potrebnimi partiturnimi. Pevovodja Dore Matul je poročal o strokovnem delu zbora, revizor Iles je predlagal razrednico s polvaljo. Njegov predlog je bil soglasno sprejet.

Pri volitvah so zborovalci s soglasnim odobranjem izvolili za predsednika zopet g. Ljubo Drenovca, za podpredsednika Doreta Matula, za tajnico Olga Pelanova, za blaginjskega Ljube Lombarja, za arhivirarja Ivanko Rakuševico ter za nadzornika Hinka Blaža in Jova Milača. K uspehu je zborovalcem čestital g. Venturini, ki je poudaril, da ljudje, lepo narodno pesem še vedno radi poslušajo, zavračajo je umetno pesem, ki ni razumljiva. Prehiter skok od narodne k umetni pesmi je bil vzrok, da v zadnjih letih dvorane niso bile polne, odkar goje zbori lepo narodno pesem, pa je zanimanje za vokalno glasbo vse večje. Zborovalce je pozdravil tudi v imenu pevškega društva »Sava«. Za počastitev ob 70 letnici se je zahvalil dr. Švigelj, nakar je predsednik okrog 11. ure zaključil obredni zbor.

Tenis in nogomet

V tenisu je Ljubljana premagala Trst 5 : 1 — Oba rumunska predstavnika v tekmovalju za srednjeevropski pokal sta prišla v 2. kolo, od naših nihče

Ljubljana, 4. julija. Včerašnje tretje srečanje teniških predstavnikov Ljubljane in Trsta je po dveh porazih prineslo Ljubljani visoko zmago. Vzgledi zagrebških mušketirjev, ki so vstopili v svetovno elito, so menda dali pobudo tudi ljubljanskim zastopnikom belega sporta, da so začeli intenzivneje gojiti to panogo. Sadovi vztrajnega treninga so se pokazali včeraj na teniških SK Ilirije. Trst je beležil eno samo zmago, Ljubljana pa pet.

Deževno vreme zadnjih dni je ugodno vplivalo na tekmovalje, ker se je ozračje toliko ohladilo, da je bilo igranje prav prijetno. Zanimanje občinstva je bilo za naše prilike precejšnje, zlasti med mladim svetom, ki je razen tega pokazal tudi strokovnjsko razumevanje.

Odigrani so bili 4 single in 2 double. V prvem srečanju je Banko (L) zaigral najprej Ebnerju (T) izvrstno in je gladko odločil prvi set s 6:4 za sebe. V drugem setu je vodil 2:1, ko je moral njegov nasprotnik odnehati zaradi krča v nogi. Ljubljana je s tem beležila prvo točko. Najzanimivejša je bila naslednja igra med Smerdujem (L) in Aidinijem (T). Ljubljancem je bil tehnično dosti boljši, njegove žoge pa so bile »premekhe« in niso Trščanem povzročale nobenih težav. Sele, ki je začel Smerduju pošiljati žoge na osnovno črto, je bil Italijan brez moči. Druga točka je pripadla Ljubljani s 6:4. 3:0 z lepo zmago nasproti Cattaneu s 6:1, 7:5. Trščanem je v drugem setu pri stanju 2:5 uspelo izenačiti, a se je pri tem tako

izčrpal, da je Bleiweis s lahkoto dobil zadnja gamesa. Edino točko je Trstu priboril Sadar, ki je premagal Sivica 7:5, 6:2. Slednjemu se pozna, da še ni v treningu, ker je čisto pošiljal žoge v mrežo. Popoldne so odigrali še dva double, ki sta oba pripadla Ljubljani. Najlepša je bila partija med dr. Bleiweisom-Sivcem in Sadarjem-Cattanejem. Odločila je boljša igra Ljubljancem pri mreži, a tudi njun smah je bil dosti boljši in sigurnejši. Ljubljancina sta zmagala 6:2, 7:5. Zadnja igra ni bila zanimiva, ker je tržaški double prav za prav igral le z enim samim igralcem. Ebner je namreč zaradi dopolnodanskega krča šepal in je odbijal le žoge, ki so bile usmerjene naravnost na njega. Odlični Aidinijan sam seveda ni mogel opravičiti vsega in je zato zmaga pripadla našima. Čeprav sta igrala slabo. Dacar-Smerduj sta zmagala 6:4, 7:5. Končno stanje je bilo torej 5:1 za Ljubljano. Revanžno srečanje bo že 15. t. m. v Trstu.

V nogometu so bile v soboto in včeraj povratne tekme 1. kola v tekmovalju za srednjeevropski pokal. V soboto je Kispest igral v Budimpešti z Ambroziano 1:1, kar pa je bilo premalo, da bi se plasiral v nadaljnje kolo, ker je prvo tekmo izgubil 2:4. Ista usoda je doletela Sparto. Igrala je z Genovom neodločeno in je s skupnim izidom 4:6 izpadla. Ferencvaros je na domačih tleh porazil Zidenice 3:0 in beleži skupni rezultat 4:0. V Bukaresti je Rapid izločil Ujpest s 4:0. V Turinu je Juventus visoko premagal Hungario 6:1, ki s tem izpade. Milano je doma sicer premagal Ripsio 3:1, a ker je prvo tekmo izgubil 0:3, ostane romunski klub v tekmovalju.

Danes je na sporedu še srečanje med Slavijo in BSK.

V kvalifikacijskih tekmah za vstop v ligo je Slavija (Varaždin) porazila Krajišnik 5:1, enako zmago je beležil Radnički nad Zeleničarjem. Slavija (Osijek) pa je premagala Vojvodino 1:0. Prihodnje nedelje se bo pričelo finalno kolo, v katerem bodo razen zgornjih zmagovalcev nastopili še zemunska Sparta, Gradjanski iz Skoplja in Concordia.

Zanimivi podatki o telefonih

Na mizi nam stoji telefonski aparat. Če bi hoteli podkicati vse telefonske naročnike sveta, bi morali klicati 32.496.000 telefonskih števil. Toliko je namreč zdaj na svetu telefonov. To je lepo število, toda leta 1933 jih je bilo še pol milijona več. Svetovna gospodarska kriza je pa vplivala tudi na telefonsko omrežje. Najbolj je število telefonskih naročnikov nazadova-

lo v Ameriki, kjer jih je pa še vedno 19 milijonov, kar pomeni, da pride tam na 100 prebivalcev 4.10 telefonov. V Evropi je 11.000.000 telefonskih naročnikov. Najgostejše je telefonsko omrežje na Danskem, kjer pride na 100 prebivalcev 10 telefonov. Srednja švedska z 9.5 in Švica z 8.8. V Angliji pride na 100 prebivalcev 4.8 telefonov, v Nemčiji 4.5, v Franciji pa samo 3.2.

Ko je dosegel London 1.000.000 telefonskih naročnikov 1. 1936, je bil to velik praznik. To pa še ne pomeni, da bi bila angleška prestolnica prvo mesto v Evropi po telefonskem omrežju. Mnogo uolj raz širjeno omrežje ima Stockholm, kjer pride na 100 prebivalcev 29 telefonov. Ne gre pa samo za število instaliranih telefonov, temveč tudi za to, kako se telefon rabi. V tem pogledu je na prvem mestu Kanada. Tam pride na vsakega prebivalca letno 210.8 telefonskih pogovorov. V Ameriki jih pride na vsakega prebivalca 197, na Danskem 173, na Švedskem pa 152.2.

Za dediča milijonov se boje

Njegova mati bo podedovala dve milijardi — zletni deček ima stanovanje 6 sob

Angleška policija se ni prekalala izrednih ukrepov v zaščito sinčka grofice Haugwitz-Reventlow, rojene Hu'kon, dedne Woolworthovih milijonov, čeprav je grof Haugwitz-Reventlow, o katerem je grofica trdila, da pripravlja ugrabitev 2-letnega sinčka, izjavil, da ni nikoli mislil na to, da bi nasilno izvel materin otroka. Grof Haugwitz-Reventlow se je vrnil te dni iz Kodanja v Pariz, kjer se je sestal s svojim tatom, očtom Barbare Huttonove. Po razgovoru je dejal Hutton, da se je spor med zakoncem, izvirajoč iz različnih nazorov glede otrokove bodočnosti, zaostril zaradi nesporazuma. Grof je izjavil, da je prišel v London pogajati se, če bi bilo mogoče umakniti tiralico, ki so jo izdale za njim angleške oblasti za primer, če bi se pojavil v Angliji. Grof je danski državljani. Bil je brez premoženja, ko se je leta 1935 v Renu poročil z Barbaro Huttonovo, po njeni ločitvi od prvega moža princa Alexisa Mdivanija. Barbara Huttonova bo podedovala po svojem dedu v našem denarju nad 2 milijardi.

Hisa, ki so jo v zaščito dvestoletnega dediča milijonov izpremenili v nedostopno trdnjavo, je ena najlepših in najdražjih palač v Londonu. Trinadstopenjska palača sredi velikega parka v okraju Regente-Park, je veljala 300.000 funtov sterlingov ali v našem denarju okrog 70 milijonov. Dvojno marmornato stopnišče, vodeče iz veže v nadstropje, so prepeleljali iz francoske zgodovinskega gradu, enako tudi leseno oblogo sten in marmornate peči. V grofici 150.000.000 za pravico odločati o sinčku po lastnem preudarku.

čini kopalnico stoji z zlatom okovana pokrovan vana. Vrata omare so obložena z brušenimi zrcali in čarobna luč se prižge avtomatično, čim se vrata odpro. Celotne sobe za služinčad so opremljene razkošno kakor stanovanja premožnih ljudi.

Palača je zgrajena iz železobetona in njen graditelj je izjavil, da bi ji tudi bombardiranje iz zraka ne moglo škodovati. Grofica se je pa zelo bala tolovajev in čeprav je park ograjen s 3 m visoko ograjo in palača dobro zastražena, so ponod vsa okna zavarovana z železnimi mrežami. Najrazkošnejše je pa opremljeno stanovanje dediča milijonov 2 letnega Lancela. Deček ima že od rojstva stanovanje 6 sob s posebno kuhinjo, kjer se kuha samo zanj, s posebno kopalnico in s kopalnico za njegovo strežnico. Govori se, da bo grofica podedovala grofo okrog

Zemlja je bila v veliki nevarnosti

Lani v oktobru je malo manjkalo, da se ni zaletel v njo majhen planet

Sele zdaj so zvezdoslovci objavili poročila o veliki nevarnosti, ki je pretila lani naši zemlji. 30. oktobra 1937 je manjkalo časovno samo 5 in pol ure, pa bi bil udaril v zemljo majhen planet, ki se ji je vedno bolj približeval. To je bil baše najbolj kritični trenutek, največja nevarnost trčenja dveh nebesnih teles, kar jih pozna zvezdoslovje. Planet so odkrili 24. oktobra. S silno hitrostjo se je blizal zemlji. Med zvezdoslovci je zavladala velika napetost, pa tudi strah. Niso pa hoteli o nevarnosti obvestiti ljudi, kar bi bila nastala po svetu strahovita panika. Ko se je že zdelo, da je katastrofa neizogibna, je planet nenkrat izpremenil svojo smer in zdrvel naprej v svetovno. Od zemlje je bil oddaljen 200.000.000 angleških milj ali okrog 560.000 km. V vsemirju taka razdalja ne pomeni nič.

Planet, ki je pomenil veliko nevarnost za zemljo, je odkril dr. Reinmuth iz Heidelbergkega observatorija. Na astrofotografski plošči je našel dolgo črto, ki si je v začetku ni znal razlagati. Sele, ko se je

spomnil, da so naši podobno črto tudi prejšnji dan na plošči na observatoriju v Johannesburgu v Južni Afriki, je spoznal, za kaj gre. Mali planet je dobil zaenkrat ime »Reinmuthovo telo 1937. 21B« na čast heidelbergkega zvezdoslovca.

Kaj bi se bilo zgodilo, če bi bila trčila skupaj ta planet in naša zemlja? Na to vprašanje je odgovoril predsednik angleškega zvezdoslovskega društva dr. Martin Davison takole: Reinmuthovo telo meri v premeru samo okrog 3 km, vendar bi bilo pa napravilo na zemlji več sto kvadratnih kilometrov obsegajočo jamo. To bi se bilo zgodilo tam, kjer bi bil planet padel na zemljo. To pa še daleč ni vse. Ob trčenju bi bila nastala strašna vročina, da bi bilo sežgano na več sto kilometrov daleč naokrog vse, kar je na zemlji. Poleg tega bi bila stresla vsa atmosfera okrog zemlje in posledica bi bila smrt stotisočev bitij, živčih v onem delu zemlje, kjer bi bila nastala katastrofa.

Človeštvo si torej lahko čestita, da je šla ta nevarnost mimo zemlje. Sir Davi-

son je izjavil, da bomo ta planet sopot videli približno čez tri leta, ker bo sopot drvel mimo naše zemlje. Upajmo pa, da nam bo tudi čez tri leta pripraneženo, kakor nam je bila lani. Dobro je res, da ljudje o takih nevarnostih niso obveščeni, saj bi lahko nastale nedogledne posledice, če bi zavladala po svetu panika.

Nov polet okrog sveta

Znani ameriški filmski magnat Howard Hughes se pripravlja k poletu čez ocean med New Yorkom in Parizom. Pred tem poletom pa bo preletel Ameriko iz Burbanka do New Yorka v nepretrganem poletu. Če se mu posreči polet čez Atlantski ocean, bo nadaljeval polet okrog sveta, da prekosi dosedajni rekord ameriškega letalca Wileya Posta, ki je rabil za

polet okrog sveta 7 dni 18 ur in 49% minut. V primeru uspeha poleti Hughes iz Pariza v Moskvo, preko Fairbanksa na Aljaski in Edmond v kanadski državi Alberta in zopet nazaj v New York. Spotoma bo v vseh večjih mestih metati na tla vabila na letalsko telmo, ki bo priležna v okviru newyorške svetovne razstave prihodnje leto v Ameriki.

Hughes ima letalo tipa »Lockheed« z dve ma motorjema po 1000 HP, ki lahko leti 7.500 km daleč, ne da bi se spustilo na tla. Seboj lahko vzame 8050 litrov bencina. S pomočjo izredno močnega radija je lahko v zvezi z radijsko postajo newyorške razstave skoraj ves čas poleta. Hughes je nazval svoje letalo »Newyorška svetovna razstava 1939«. Letalo je torej svojevrsna reklama za prihodnjo svetovno razstavo. Opremljeno je z avtomatičnim girokompasom »Sperry«. Girokompas omogoča pilotu, da se lahko med poletom večkrat odpočije. Hughesa bodo spremljali na poletu poročnik Harry Connor, Thomas Thurlow, radiotelegrafist Richard Stoddard in strojni mehanik Edmund Lumge.

Človek brez domovine

Z zanimivim primerom tragedije človeka brez domovine se pečajo angleške oblasti. V Harwichu so aretirali ob postku stopiti na angleška tla nemškega emigranta dr. Arturja Zuckera, ki je pred 10 meseci izgubil iz političnih razlogov nemško državljanstvo. Od tistega dne je dr. Zucker neprestano na potovanju. Ho-di po svetu in išče, kje bi se mogel naseliti, pa ga povsod odklanjajo. V Harwich je prišel iz Antverpna. Če se ne bo zavzelo zanj angleško notranje ministrstvo, bo poslan v Belgijo, čeprav je pokazal odlok belgijskega notranjega ministrstva, da ne sme stopiti na belgijska tla.

V času, ko je bil v Zvezi sklenjen sporazum o političnih emigrantih brez državljanstva, je živel dr. Zucker v Londonu. Takrat je bil svedea še nemški državljani in poročevalec nemškega lista. Zato angleške oblasti nečesto priznati njegovega statusa, da ima pravico bivanja v Angliji. Dr. Zucker je bil pozneje poslan na Holandsko, kjer je lani v avgustu izgubil nemško državljanstvo in službo. Ko se je hotel pozneje vrniti v Anglijo, so ga v Gravesendu pridržali in poslali nazaj v Rotterdam. Tam je bil zaprt tri mesece, potem so ga pa poslali v Gravesend, od tod pa zopet nazaj v Rotterdam. Iz Rotterdama je prišel v Amsterdam, iz Amsterdam v Gravesend, končno pa zopet v Rotterdam in Belgijo. Tam so ga sprejeli v bolnico.

Belgijske oblasti so se pa obrnile na angleške za vprašanjem, ali bi mu mogte dati potni list, odnosno dovoljenje za bivanje v Angliji. Ko je dobilo belgijsko poslanstvo v Londonu nikalen odgovor, je dobil dr. Zucker povelje, naj zapusti Belgijo do 30. junija. Zda čaka na odločitev angleškega notranjega ministrstva, ki bo najbrž odločilina in mož bo moral sopot na pot.

REYBAUDOVA:

OSUETA

ROMAN DEKLISKEGA SKRKA

— Gospodje, umaknite se nekoliko. To mlado dekle se vas boji.

Lovci so se umaknili do brega reke. Iz te razdalje so lahko videli, kaj se godi med Terezo in njenim neznanim zaščitnikom, njunih besed pa niso slišali.

— Pri mojem kalatravskem križu! — je dejal eden izmed njih, — ta ženska prihaja z drugega sveta. Podobna je nevesti maurskega kralja, prihajajoči iz gradu, kjer je spala sto let.

— Kar pogledite, se je oglašil drugi, — to obleko iz vijoličastega atlasa, ta beneški ovratnik, čevljičke z vezeninami in te zelene svilene nogavice.

— Da, — je pritrdil tretji, — tako obleko je nosila moja prababica dona Luisa de Portocarrero, ko je bila guvernantka presvite princeze done Klare. Ze pol stoletja je tega.

— Njena obleka se vam zdi stara sto let, je odgovoril četrti, — toda po obrazu sodeč je staro dekle največ osemnajst let. Le pogledite, kako krasna je!

Kavaler, ki je bil ostal sam s Terezo, jo je po-

16 vprašal z zanimanjem: Kdo ste, drago dete, in kako ste prišli sem tako sama?

Pri tem razumljivem vprašanju je Tereza zadrla. Resnice ni mogla povedati, da nobena človeška moč ne more rešiti redovnice, ki je prekršila svoje zaobljube in da bi njeno priznanje odpadništva ne našlo milosti niti pred posvetnim, niti pred cerkvenim sodiščem.

— No torej, — je nadaljeval kavaler. — Vidim, da omahujete, da mi nečete odkriti svoje tajne. Bodi brez skrbi, to, kar bi mi povedali, bi porabil samo vam v dobro. Povejte mi torej, odkod prihajate in kam ste namenjeni?

— Gospod, — je odgovorila kratko, — prihajam iz doma svojega očeta, od koder sem pobegnila...

— Sama? — ji je posegel kavaler v besedo.

— Da, gospod, čisto sama. Kam sem namenjena? Ne vem. Nikogar ne poznam na svetu, h komur bi se lahko zatekla.

— Zakaj ste pa tako zapustila dom svojega očeta, drago dete?

— Gospod, v njem sem bila tako nesrečna, da je malo manjkalo, da nisem umrla... Pobegnila sem iz tega trdega in bednega življenja misleč, da me nikjer ne bo mogla zadeti še težja usoda...

— Molite se, — jo je prekinil kavaler, — tisočere nevarnosti prete vaši mladosti in vaši lepoti. Izgubljena boste, če ostanete sama na svetu. Potrebno je, da se vrnete k svoji rodbini...

— Ne, gospod, ne, nikoli! Če bi vedeli, kakšna kazni bi me zadela...

— Saj bi se ne vrnili k svojemu očetu sama. Če bo potrebno, izprosim jaz sam za vas odpustanje...

— Ne dosegi bi ga, gospod.

— Imam nekaj vpliva, nekaj moči...

— Tudi če bi bili kralji, — ga je prekinila živo, — bi me ne rešili grozne kazni. Gospod, hvala vam za vašo veliko dobroto, toda lepo vas prosim, ne skušajte mi pomagati tako, mrtva sem za tiste, ki sem jih zapustila.

— Ali hočete v samostan? — je vprašal kavaler po kratkem razmišljanju.

— Ne, gospod, — je odgovorila odločno.

— Potem kakem pa res ne vem, kako bi vam mogel pomagati drugače kakor da vam dam doto in moža.

— Nikoli se ne bom omožila, — je odgovorila v zadregi, — saj ne morem poplačati ljubezni z ljubeznijo. Gospod, vašo dobro voljo lahko stori zame še nekaj drugega... Imate sestro, morda ženo, sprejmite me v njeno službo. Vaš lastni dom bi mi bil zavetišče, kjer bi mogla v miru delati in moliti. Kavaler se je nasmehnul.

— Da, — je dejal, — toda kdor bi hotel stopiti v službo moje žene, moje sestre, bi moral dokazati, da izvira iz starega plemstva, moral bi biti španski grand.

— Ah! — je vzkliknila Tereza in padla vsa zbegana na kolena, — vi ste kralji... Oprostite, Velikanstvo!

— Vstanite, drago dete, — je dejal ginjeni kralj. — Niste me razžalila z odklonitvijo tega, kar sem

hotel storiti za vas, razmišljala bova o nečem boljšem.

Nekaj časa sta oba molčala. V pritajenem občudovanju je zrl kralj na njen obraz tako čiste in tako popolne lepote. Nobenega obraza se ni mogel spomniti, ki bi se bil lahko primerjal s tem. Niti Calderona, ta lepota vseh lepotic, ki jo je tako vroče ljubil, ni imela tako dolgi in tako črni las, niti tako prozorno čiste polti, niti take vse očarujoče mikavnosti v glasu in pogledu.

— No torej, — je nadaljeval z lahno ironijo, iz katere se je pa slišala naklonjenost — pod kakšnim naslovom naj vas predstavim na dvoru?

— Ah, Velikanstvo, — je odgovorila vsa zbegana. — Ubogo dekle sem, ki ni nikoli mislilo tako visoko...

— In še zdaj mi ne zaupate toliko, da bi mi povedali, kdo ste?

— Velikanstvo, ime mi je Tereza, — je dejala premagujoč se. — Moj oče je siromahen plemič v valentski kraljevini. Toda pri svojem Zveličarju vas prosim, ne izprašujte me po njegovem imenu. Veže me svečana obljuba, da ga ne bom nikoli izdala.

V naših časih bi bil tak izgovor čuden, toda v takratnih časih, posebno v Španiji, so bile zaobljube nekaj vsakdanjega. Ljudje so jih dajali ob vsaki priliki in zelo pogosto iz nagibov, ki niso odpirali vrat v nebesa, toda držali so se jih zelo vestno in strogo.

Kralj je odkimal z glavo in dejal smeje: